

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 november 18.

317. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A becsületes magyarság

A radikális-párt tegnapi vasárnap nagygyűlését *hivatalos manifesztációvá* emelték a külsőségek. A kormány uralomrajutása óta a legnagyobb kormányzó-pártnak ez volt első megnyilatkozása a nyilvánosság előtt, a párt programját a miniszterelnök helyettese és a belügyminiszter fejtették ki s először vázolták a pártnak és a kormánynak a horvát kérdésben vallott álláspontját.

Ezek a kísértő jelenségek különös súlyt adnak a miniszterelnök-helyettes beszédének, bár a beszéd tartalma minden külsőségtől függetlenül is feléje fordítják most a figyelmet. Trifkovic arról beszélt, hogy a szerbek soha nem szolgáltatathatják ki magukat azoknak az erőknél, melyekre Radics politikáját alapítja. „Vannak még ebben az országban becsületes horvátok, becsületes szlovákok és becsületes nemzeti kisebbségek” — mondotta a miniszterelnök-helyettes érvül, igazolásul, argumentumul és cáfolatul a radicsi koncepció ellenében . . .

Vannak még becsületes nemzetiségek! Ha választás előtt hangzik is el, ha ellenséggel szemben történik is ránk hivatkozás, mégis jólesik ez a megállapítás a legmagasabb közjogi funkcionárius helyettese szájából. Vannak még becsületes nemzetiségek, mondotta a miniszterelnök helyettese. S nekünk legyen szabad hozzátenni: *csak* becsületes nemzetiségek vannak.

Mi az állampolgári becsület? Vállalása és teljesítése mindannak a feladatnak, amit az állami közösség az egyesre ró, őszinte együttműködés az állam céljainak megvalósításában, hűség és engedelmes szolgálata az állam érdekeinek. Akiben nincs ártó szándék, akit nem vezetnek kifelé néző tekintetek, aki itt akar élni és itt akar meghalni, aki az állam jólétéhez fűzi a maga jólétét, az állam nyugalmához e maga nyugalmát, az *becsületes* polgára hazájának. Az állampolgári becsületességet lehet más szavakkal meghatározni, de más értelmet adni nem lehet neki. S éppen azért, mert az állampolgári becsületességnek ezek a kritériumai és éppen azért, mert ezeknek a feltételeknek az itt élő magyarság egyeteme s az itt élő magyarok egyenkint is hiánytalan tökéletességgel megfeleltek, ki kell egészítenünk a miniszterelnök helyettesének megállapítását: nemcsak az igaz, hogy vannak becsületes magyarok, az is igaz, hogy *csak* becsületes magyarok vannak.

Az állampolgár, ha becsületes,

becsületességéért nem kérhet sem jutalmat, sem kedvezményt. Amit az alkotmány megadott az állampolgároknak, azt nem jutalmul, nem kedvezményül, hanem az állampolgári jog kereteinek betöltéséül adta. A becsületes állampolgár ha becsületes akar maradni, csak az állampolgári egyenlőséget követelheti. De nem lenne becsületes akkor sem, ha ebből a követelésből valamit engedne.

A miniszterelnök helyettese a Radics-párt agitációs hullámaival szemben a szerbeknek s a becsületes horvátok, szlovének és nemzeti kisebbségek összefogásából akar töltést építeni. Szilárd töltést csak szilárd alkatrészekből lehet emelni. Az állampolgári hűségnek, az állampolgári önfeláldozásnak, az állampolgári *becsületességnek* egyetlen megszilárdítója van: az elégedettség. A magyar-

ságot nem kedvezményekkel, nem ajándékokkal, nem ígéretekkel kell elégedettké tenni, csak annak a programpontra betöltésével, amit a kormány uralmának jogcímével, kormányzatának bázisává tesz: az alkotmány megvalósításával, az állampolgári egyenlőség megteremtésével. Ahhoz, hogy a magyarság töltés legyen az áradattal szemben s ne erősítse maga is az áradatot, nincs szükség áldozatokra, nincs szükség személyi kedvezésekre és elvi engedményekre. Csak az alkotmány betűinek végrehajtására s az alkotmány betűinek tiszteletben tartására.

A magyarság becsületessége fundamentum, amire viharokkal dacoló épületet lehet emelni. Még soha nem csalatkozott senki, aki a magyarság becsületességében, hűségében és hálájában bízott.

Németország fél a dunai konföderációtól

Benes tervét németellenesnek tartják

Hírt adtunk arról, hogy Benes cseh-szlovák külügyminiszter azért szándékozik Bécsbe utazni, hogy a dunai államok vámuniójának és szorosabb gazdasági együttműködésének tervéről tárgyaljon.

Benesnek régebb idő óta kedvenc terve a *dunai konföderáció*, Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország, Jugoszlávia és Románia szorosabb gazdasági közeledése. A legutóbbi genfi konferencia Benes gondolatának megvalósulását előbbre vitte, mert Macdonald és Herriot is nyomatékosan hangsúlyozták az utódállamok gazdasági egyesülésének szükségességét. Az egyes államok politikai viszonyai azonban lehetetlenné teszik, hogy a tervvel nyíltan foglalkozzanak, s Benes ép ezért kénytelen bécsi utazását azzal indokolni, hogy az osztrák-cseh kereskedelmi szerződés aláírása végett látogatja meg Seipel osztrák kancellárt.

A dunai konföderáció gondolata azonban így is, — a terv kezdő stádiumában, — erősen foglalkoztatja egész Európát. Meg lehet állapítani, hogy ma e tervnek minden országban vannak hívei és ellenségei; Németországban azonban, ahonnan valamikor a Mittel-európa gondolata kiindult, — *csak ellenségei vannak.*

Berlini munkatársunk felkereste a különböző német pártok vezetőit, hogy véleményüket megkérdezzék a dunai konföderáció tervét illetően s nyilatkozataikat a következőkben ismerteti:

Rewentlow gróf, a német fajvédők vezére ezeket mondta:

— Benessel szemben mi németek csak bizalmatlansággal visélhetünk. Ő volt a kisantant megteremtője s ezzel a franciákat, a mi örök ellenségeinket erősítette. Az egész terv arra alkalmas csak, hogy Németország körül a fojtogató láncot még szorosabbá és elviselhetlenebbé tegye. Az egész tervet *halvaszületett gondolatnak* tartom, ha megcsinálják, csak azért csinálják meg, hogy a német verseny kikapcsolják.

Dr. Keinath volt miniszter, a német

pari szövetségek központi irodájának elnöke, a demokrata-párt egyik vezére is ugyanezt mondta, csak persze sokkal szakszerűbben és gyűlölködés nélkül fejezte ki, hogy a Dawes-tervezet elfogadásával erősödik a német ipar és kereskedelem versenye a közép-európai és balkáni piacokon, ami kellemetlen a cseh iparra, s ezt akarja Benes a dunai konföderációval ellensúlyozni.

A német nemzeti-párt (Deutschnationale Volkspartei) vezére ugy nyilatkozott, hogy nem hiszi, hogy Ausztria, amelynek keresztény-szocialista kormánya van, ilyen *németellenes* tervhez hozzájáruljon.

— Teljesen kizártnak tartjuk — mondotta — hogy ez megtörténhessen és hogy Német-Ausztria így *háibatamadja* a német birodalmat.

Dr. Bergsträsser egyetemi tanár, aki most tért vissza több hetes *jugoszláviai tartózkodás* után Berlinbe, főleg a *jugoszláv helpolitikai viszonyok* miatt tartja megvalósíthatatlannak a tervet s rámutat, hogy a szerb-horvát megegyezést sem lehet megcsinálni, mikép lehetne tehát ilyen nagy koncepciójú terv megvalósítására gondolni, amelynek sikere attól függ, hogy az SHS királyság tud-e baráti viszonyt teremteni közvetlen szomszédaival.

Dr. Müller, a volt szociáldemokrata birodalmi kancellár, *utópiának* tartja ezt a tervet, amely a reakciót gyöngítene s a demokráciát erősítené olyan országokban, amelyben a reakció van uralmon s rámutat, hogy a reakció már védekezik is e terv ellen, mert Mussolini demarsot készül intézni az érdekelt államokhoz a dunai konföderáció ellen. Olaszország ugyanis nem engedheti meg, hogy vámunió, vagy más hasonló formában létrejöjjön az európai szláv korridor Varsótól az Adriáig és Konstantinápolyig.

A németek és az olaszok ellenzése Prágában, Beogradban és Bukarestben *nem teszi népszerűtlenné* a dunai konföderáció tervét és annak megvalósulását semmivel sem hátráltatja

A noviszadi pártok választási előkészületei

A demokrata, magyar és szocialista pártvezérek nyilatkozata

A noviszadkerületi és a vajdasági radikális-párt zászlóbontása után az ellenzéki pártok is megkezdték a választási agitációt és a vasárnap napon maidnem minden ellenzéki párt értekezletet tartott.

Megkérdeztük az ellenzéki pártok vezetőit, hogy milyen választási előkészületek történtek már eddig meg?

Dr. *Nikolics* Brankó közjegyző, a noviszadkerületi demokrata-párt ügyvezető alelnöke ezeket mondta:

— Törekvésünk oda irányul, hogy Noviszadon a blokk és az azon kívül álló ellenzéki pártokat egy táborba tömörítsük és így számítunk a magyar, a német pártok, továbbá a nem szervezettek: a zsidóság és a szlovákok támogatására.

— A noviszadi demokrata-párt szervezkedését november 23-án, vasárnap kezdi meg, amikor is megállapítjuk a listavezetőt és megjelöljük a jelöléseket. Ugyanekkor megválasztjuk a helyi párt elnökét is.

— A legszebb reményekkel nézünk a választási harc kimenetelére. Bizunk a horvátokkal és a többi nemzetiségekkel való együttműködés sikerében, amit annál is inkább remélünk, mert a nemzetiségi kisebbségek a *szűz* napos demokrata-uralom alatt meggyőződhetnek arról, hogy *mi nem ismertünk győzött és legyőzöttet.*

— A noviszadi hid ügyében az a véleményem, hogy a híd szerkezet *ingyenes* szerelése csak választási blöff.

Dr. *Brezssovsky* Nándor szanatóriumigazgató, a noviszadi *magyar párt elnöke* ezeket mondotta:

— Eddig a magyar párt munkája főleg a választási névjegyzék kiigazítására szorítkozik és serényen dolgozunk azon, hogy minél több magyar választót vétessünk fel a névjegyzékbe.

— Noviszadon *kevés reménnyel* nézünk a választás kimenetelére elő, mert a magyar igényjogosult választóknak csak egy töredéke került a választók névjegyzékére. Meg kell még várnunk a most folvamatban levő reklamációk sorsát és csak akkor alkothatunk magunknak képet a felől, vajon Noviszadon felveszünk-e a harcot?

Dr. *Szekulics* Milán volt nemzetgyűlési képviselő ezeket mondotta:

— A legközelebbi választás az élet-halálharc lesz. Minden erőszak ellenére is *bizakodva* és az érvényesülés sok reménységével nézünk a választások elé. Az utóbbi időben kiépítettük pártszervezeteinket és minden terror ellenére is legalább 10-12 képviselőnk megválasztására számítunk. 1920-ban csak 6000 szavazatot kaptunk. 1922-ben 22.000 szavazatot és most csak a Vajdaságban egymagában 25.000 biztos szavazatunk van.

Szerb folyóirat a Bácsme gy ei Naplóról

A Srpska Matica lapja ismerteti jubiláris almanachunkat

Noviszadról jelentik: A *Srpska Matica* kiadásában megjelenő *Letopis* című nívós és előkelő régi szerb folyóirat legutóbbi számában hosszabb cikkben ismerteti a *Bácsme gy ei Napló* jubiláris almanachját.

— A *Bácsme gy ei Napló* — írja a folyóirat — az ország magyarságának legelterjedtebb organuma, amelyet a mi nyilvánosságunk éppoly jól ismer, mint a beogradi lapokat. Hála kitünő szerkesztőjének; dr. *Dettré* Jánosnak — aki a Károlyi-kormány alatt Délmagyarország főispánja volt — és hála tehetséges újságírógárdájának, legmodernebb technikai szervezétének az egész Vajdaság, illetőleg az ország fontosabb helyén levő nagyszerű külső munkatársainak, a *Bácsme gy ei Napló* sikerrült nemcsak a magyarok között, hanem a szerbek, különösen az észak-vidéki szerbek között is (ahova sokkal hamarabb érkezik, mint a beogradi lapok) elterjedni. Sikerének titka az, hogy aktuális és friss, mint a beogradi lapok — terjedelmére nézve pedig még nagyobb — és hogy egyetlen lap sem közöl ennyyi információt a Vajdaságról. A szerb közönség még azért is kedveli, mert magas kulturált hangon, cizellált, irodalmi stílusban ír és észszerű, mérsékelt magatartást tanúsít. Ebben az évben érte meg a lap megjelenésének huszonötödik évét és ebből az alkalomból almanachot adott ki. Bár nincsenek nagy pretenziói az almanachnak és inkább intim, családias jellegű, mégis fontos esemény. Közel hetven rövid cikk különböző, a munkatársak sorából kikérült írók tollából, körülbelül harminc szerkesztőjének és állandó munkatársának fényképe bizonyítja, mennyi erős magyar szellemi munkás van koncentráva a Vajdaság egyetlen pontján. Szerb újságírók írásai, *Nikolajevics* Dusan vezéreikre és néhány beogradi szerkesztőség szerencsekívánatai a bizonyítéka az irigylésre méltó sikernek, annak a tekintélynek, amelyet a *Bácsme gy ei Napló* kitartó munkájával ma-

gának megszerzett. Éppen ennyire, vagy talán még fontosabb jelentősége az almanachnak a gyors és sikeres reorientáció, amelyen a Vajdaság magyarsága 1918. óta átment. A *Bácsme gy ei Napló* 1918-ig kifejezetten vidéki lap volt és e nagy politikai dátum után egyike lett államunk legerősebb lapjainak. A magyarok abban az időben a gyors változástól deprimálva és megzavarva álltak itt, rövid időre rá azonban magukhoz tértek, összeszedték ma-

gukat, keresztülvitték határozott tempóban politikai pszichológiai revíziójukat és új irány felé haladtak. Ez az almanach, a *Bácsme gy ei Napló* az az ünnepi és ünnepélyes szemléje kell, hogy figyelmeztessen bennünket, vajdasági szerbeket arra, hogy a vajdasági magyarok gyorsabban megtalálták magukat az idegen államban, mint a vajdasági szerbek saját államukban és gyorsabban magukhoz tértek fájdalomukban, mint mi örömlünkben.

ebédután egészen üres és csak vasárnap délután ötig van a Lloydban némi élet. Csak egyetlen egy asztaltársaság kultiválja a Lloydot és ez a társaság viszont majdnem minden este ott ül a Lloyd kártyaasztalainál. Ez az asztaltársaság azonban nem alsóst játszik...

*

A kikindaiak elég élénk társadalmi életet élnek, de — otthon. Egymáshoz járnak esténként a családok és a házi mulatságok itt gyakoribbak, mint akárhol másutt. A kikindai családok nagyon vendégszeretőek és a kikindai lányok — nagyon fiatalon mennek férjhez...

(I. E.)

KIKINDAI KÉPEK

UTAZÁS A JUGOSZLÁV-ROMÁN HATÁR MENTÉN

Kikinda sokat nyert jelentőségében, amióta Zombolyát Romániához csatolták. Most Kikinda a jugoszláv határállomás. Az utolsó jugoszlávai vasutaink ugyan a Kikinda utáni Sveti-Hubert, azonban annak olyan kicsi a vasútállomása, hogy a határrendőrséget és vámhivatalt nem lehetett ott elhelyezni és így Kikinda lett — Románia felé a határállomás. Ennek megvan az a furcsa hatása, hogy ha a szent-hubertiek akarnak menni Zombolyára, akkor előbb be kell utazni Kikindára és az utlevél-látványozás és vámvizsgálat után — visszautazhatnak Sveti-Hubertre és onnan tovább Romániába. A nem nagy terjedelmű kikindai pályaudvar épületét pedig annyira elfoglalják az odahelyezett új hivatalok, hogy Kikinda az egyetlen vajdasági város, amelynek nincs a pályaudvaron egyetlen váróterem sem. Mindegyik várótermét lefoglalták a határrendőrségi kommisszáriátus és a vámhivatal irodái részére és most ha valaki a hajnali expresszrel akar Kikindáról elutazni, az a téli hidegben akár órákig is várhat künn a szabadban, mert a következetesség kedvéért a vasúti étterem sincs éjszaka nyitva.

A Romániával való vasúti összeköttetés különben is hallatlanul rossz. Viszont a forgalom igen nagy Kikinda és a szomszédos román területek között és ezért most egy élelmes vállalkozó azzal a tervvel foglalkozik, hogy Temesvár és Kikinda között naponta közlekedő autóbusszjáratokat indít. A bánáti kereskedők

bizonyosan szívesen fognak inkább autóbusszon utazni, mert így sok időt takaríthatnak meg. Romániából is gyakran jönnek át Kikindára különösen a kereskedők, elsősorban a zombolyaiak, akik még nem élték bele magukat abba, hogy román állampolgárokká lettek és visszavágyának Jugoszláviába. Romániában — mint mondják — mindenképpen rosszabb a helyzetük, mint itt volt, csupán egyetlen szempontból van valamelyes könnyebbségük: a román Bánságban nem nyomorítják annyira őket az óriási adók, mint a Vajdaságban.

Kikinda nagyon szerény és csöndes társadalmi életet él. Este pont hat óra körül — ez is kikindai specialitás — már lezárnak minden üzletet és ettől kezdve nagyon csöndes és néptelen a város. Három kávéházban állandóan vannak kártyapártik, de este nincs nagy közönség ezeknek a kávéházaknak sem, amelyek közül az egyikben cigányzene, a másikban balalajka-zenekar játszik. De mert Kikinda se maradhat el a nyugati civilizáció mögött, az ottani Városi Kávéházban minden vasárnap délután tea-délután van — simmivel.

Másik kikindai specialitás, hogy a Lloyd nem játszik olyan szerepet a város társadalmi életében, mint a többi vajdasági városban. Amíg Suboticán, Noviszadon és a többi vajdasági városban, főképp azonban Somborban a Lloydban minden délután mindenki megtalálható, addig a kikindai Lloyd hétköznap

Hajnali ködben

Írta: Miklós Jenő

I.

Nem tudom már, ki mondta el. Hajnalban volt, feltűrt gallérral baktattunk hazafelé, ahogy a klub előcsarnokában összeverődünk. — Egy-egy társunk elvált a hideg, ködös utcákon, a csoport tovább balagolt. Néhányan elül marsoltak, a nagy ködtől alig láttuk egymást. Akkor hallottam. Csendesesen, félhangon, mintha az éjszaka mondta volna el.

II.

— Tudod, most már ritkán járok ily későn haza. Azelőtt még — ideoda is benéztem. Zene, fény, melegség. Mintha valamit kerestem volna az éjszakában. Régen volt. Néha azért keserűségből most is kimaradok, talán a régi életemet keresem, de csak még szomorúbban térek azután haza. Rettenetes emberek ülnek a fényben, a muzsikában.

— És betegesen botorkálok fel a lépcsőn, szél sivit a tető dróttjain, lent olyan sötét az udvar, mint valami fekete víz. Lábujjhegyem megyek idegen lakások előtt a magam hideg szállására.

Hátha felébredtem az édesapámat, mint néha régen, amikor még a kis udvari szobában aludt és minden nap hajnalban jártam haza.

Néha át is szólt a szobájából: — Ilyenkor jössz megint? Sose lesz ember belőled! A szegény anyád...

Apám ezt még akkor is mondta, mikor szegény anyám már öt éve

halott volt. Most már apám is meghalt...

— En mégis csendesesen surranok be a szobámba. A sötétben leülök, várak. A másik szobában senki sem lakik, nem fűtöm rideg, sötét szoba, onnan fúj át mindig a szél az egész lakásba. Mégis forróság csapja meg a fejemet. Igen, a lépcsők! Tenyereembe hajtom a fejem, igen, mulik az ifjuság! Belezuhanni az ágyba és aludni rá, aludni...

Halk, rekedtes köhögést hallok. A másik szobából fojtott, régi szavak:

— Most jössz megint? Sose lesz ember... belőled!

— Ne haragudj, apám. Ember lettem. Csendeske ember! Amilyen te voltál. Hivatalba járok. Rendes, szomorú emberke. Korán kelő.

— Ezt akkor is mondtad...

— Akkor fiatal voltam. Azóta... Te is meghaltál, apám.

— És te?... Élsz?

— Nem élek. Hivatalba járok. És csak otthon ülök. Meghaltam én is régen.

— Mert későn kezdted. A rendes életet. Nem hallgattál rám. Sose akartál korán kelni...

— Mindig zsörtölődöttél. Nem szerettem volna néha a kezéd után nyulni! De amikor délben hazajöttél, fáradtan ültél le a levesedhez. Furcsán néztél rám és sose tudtam, mi a bajod megint? Most tudom. Jöttél a hivatalból...

— Te meg az éjszakából...

— Milyen szép volt! Ez a ragvógó város. Most idegen és fekete. Halott. Akkor fénylett, lobogott, bomlott...

— Mért nem vittél el egyszer magaddal?

— Téged, apám?

— Legalább egyszer, titokban, amikor még éltünk mind a ketten! És anyád is élt... Látnod, most is, annyi év után, órála megint csak utoljára beszélünk.

— En sokat nagyon sokat vagyok vele... Mostan is.

— De akkor!?

— Életében? Bizony, szegény — talán csak egyszer, egyetlenegyszer borultunk össze. Te beteg voltál és nagyon féltünk, hogy meg fogsz halni...

— Egyszer én is... az életemben... Hogy így ketten összeborultunk. Amikor te születted. Nem mondta el később?

— De elmondta. Akkor még neked is akartam szólni...

— En is, fiam...

— De akkor mégse mertem. Benéztem a hivatalodba. Azok az akták! Polcosan, a kis, szánta íróasztalon. A kiült számaszéked! A porzós, fa tintatartód. Egy pipa... féltem tőled. Borzasztóan tiszteltelek; mint mikor még az iskolába jártam és vártál haza a bizonyítvánnyal. Aztán feltetted a cikkeredet és végignéztél: — Hát, amice, hogy állunk a tanulmányainkkal? Hát csak így előre, szorgalmasan.

— Nekünk hivatalnokapáknak voltak már ilyen kifejezéseink...

Tudom én is.

— De azért szólhattál volna. Legalább aztán. Később...

— Egyszer már majdnem...

— Az utcán.

— Virágoztak a fák...

— Tavasz volt. És nagyon korán siettem a hivatalba. Restanciáim voltak...

— En is siettem. Haza, aludni...

— Igen, igen, a kalapod félrecsapva...

— Egymásba ütődünk. A szemed nevetett...

— Megálltunk.

— Kezet fogtunk — kezét csókolom. — Szervusz. — Zavarba jöttem... A karod alá akartam nyulni, hogy gyere, most azonnal, gyere, korhelylevesre, vagy a szigetre, virágoznak a fák, ébred a város, rigók füttyölnek, ne menj a hivatalba! De csak álltál... Zavarban, megmerevedve, már indulóban. Épp hogy annyit mondtál:

— Hát, amice? Hogy állunk a... tanulmányainkkal? Csak így előre, szorgalmasan...

— Belőled mi lett?

— Hivatalnok. Ami te voltál. Korán kelők. Akták az asztalon. Tarka kantárokból. Fa tintatartó...

— Szegény fiam! Szép kicsi fiacskám.

— Néha kimaradok azért. Az éjszakába. De már fekete, halott. A régi elhagyott.

III.

— Megálltunk a ködben, aki mondta, elhallgatott. Ki erre, ki arra, bucsuzkodtunk.

— Mért mondta el? — kérdezte a szemem egyiküktől.

— Nem én szóltam — mondta a szeme.

Mint mikor az emberek messzről, hirtelen köszönnek egymásnak. Aztán továbblátnek. Ki is volt ez?

Bizonyosan, egész bizonyosan egyikük sem tudja. És már örül, hogy nem ismerik egymást.

Eiköszöntek.

Továbbmennek...

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

A bukaresti szenátusban, rövid egy hét alatt, már a második beszéd hangzott el az erdélyi magyarság iskolásélméről. Nagy Károly református püspök után — aki csak a múlt hét végén figyelmeztette a szenátust azokra a jogtalan intézkedésekre, amelyeket a református iskolák ellen rendelt el a kultuszminiszter — az erdélyi katolikus püspöke: Majláth Gusztáv gróf tette szóvá a katolikus egyház panaszait. A figyelemreméltó beszédben az ősz főpap a következőket mondotta: »Bár a trónbeszédben fájdalmasan nélkülöztük, a kisebbségek: magyarok, németek megemlézték, akik ha más nyelven beszélnek is, mint az ország nagy többsége, de a király iránti hűségben, a közös haza áldozatkész szeretetében és a törvények tiszteletében semmiben sem állnak mögöttük: mégis tudjuk, hogy a királyi sziv minden alattvalóját szereti és azt akarja, hogy mi is, mint közös terheket viselő polgárai Nagyromániának, igazságos bánásmódban részesüljünk. Midőn azért a protestáns testvéreink részéről a minap itt e helyről elhangzott panaszokat — nehogy ismétlésbe essem, mert azok nagyobbrészt azonosak — magamévá teszem, a Romániához csatolt részek katolikus püspökei és hívei nevében kijelentem, hogy az erdélyi kormányintézkedések a katolikus intézmények lételemét támadják meg. Nem térek most ki arra, hogy a revizorok sok iskolánkat minden előzetes miniszteri döntés nélkül bezárták; nem említem meg, hogy idős tanárainkat újabb és újabb vizsgákkal nyugtalanítják, csak arra mutatok rá, hogy a közoktatásügyi minisztérium beszűntette még a szebeni katolikus tanítónőképzőt is, amely törvényes alapon már régóta miniszteri autorizációval működött. Majláth beszéde után a felirati vita előadója Panaitescu szólalt fel. »Megállapíthatjuk — mondotta a többség helyeslése közben — hogy a felekezeti iskolák száma az utóbbi időben jelentősen megnövekedett. Ami néhány középiskola nyilvánossági jogának megvonását illeti, arra nézve indokképpen elég legyen annyit felemlíteni, hogy az iskolafelügyelők ezekben az iskolákban olyan tankönyveket használtak állapították meg, amelyek nem voltak közoktatásügyi miniszteri jóváhagyással ellátva. (Hancu szenátor: Sirámok Babilon romjai felett.) Romániában távol vagyunk attól, hogy a közoktatásban a Habsburgmonarchia Apponyijának elveit valósítsuk meg, mégis a kisebbségek vezetői telesírták a külföld fülét panaszaikkal csak azért, hogy ellenséges légkört teremtsenek Románia körül. A vita végén Bratianu gratulált — Majláth püspöknek.

*

A magyar vasutasokat Csehszlovákiában is nyelvvizsgákra rendelték. A múlt évben folytatólag a kurzusok és államvizsgák, amelyeken a résztvevők közül körülbelül négyszázán buktak el. A vasutügyi minisztérium a napokban nyilatkozott az elbukott magyar tisztviselők sorsáról, kijelentvén, hogy nem tartja meg őket a vasut szolgálatában, hanem a tavaszon — valószínűleg áprilisban — elbocsájtja valamennyit. Hozzátette: esetleg az előrehaladott korú tisztviselőkkel tesz csak kivételt, akik — ha a minisztertanács is hozzájárul — tovább szolgálhatnak olyan vonalakon, amelyek kisebbségek-lakta területen futnak keresztül.

*

A szászok nem félnek — mondotta az erdélyi szászok vezére, Hans Roth, az egyik barcasági népgyűlésen, ahol általánosságban ismertette a német kisebbség politikai helyzetét. Nem félnek a haretől, amit rájuk népszerűsített a bukaresti kormány, de nem rettennek vissza attól sem, hogy a nagyvilág elé vigyék panaszait. »Jogunk van ehhez — folytatta a szász vezér —, mert sérelmeink feltárással nem az állam erőt

akarjuk aláadni, hanem mint lojális, becsületos szándéku állampolgárok védelmezzük népünk jogait és szabadságát. A szászok főként az iskolásélméik miatt vannak elkeseredve, amelyeket sok kérdés, követelés után sem orvosolt még a Bratianu-kormány.

Az erdélyi orvosok legközelebb kongresszust tartanak Kolozsváron. A magyar lapok értesülése szerint a kongresszus foglalkozni fog a hatósági orvosok ügyével is, akik a minisztérium rendeletére nemrégiben államvizsgát

tettek, sok helyütt nem a legjobb eredménnyel. A kongresszus figyelmeztetni akarja a közegészségügyi minisztériumot, hogy az elbukott orvosokat ne mentse fel az állásuktól, mert ellenkező esetben katasztrofális orvoshiány fog bekövetkezni Erdélyben, aminek közegészségügyi szempontból mérhetetlen nagy kárát látja az ország. A közegészségügyi miniszter különben állítólag már elhatározta, hogy az elbukott orvosokat a jövő esztendőben pótvizsgára rendeli és csak azután dönt véglegesen: megtartja, vagy elbocsájtja-e őket.

A MAGYAR PÁRT ÉS A VÁLASZTÁSOK

Az elnöki tanács vasárnapi ülése — Meghallgatják a vidéki szervezeteket — A magyar párt előreláthatólag önálló listával vesz részt a választásokon

A politikai pártok választási küzdelmében a különböző pártok már versengenek a magyar választók szavazataiért, a magyarság tömegei azonban még nem tudják, hogy politikai szervezetük: a magyar párt miképpen dönt a választásokban való részvétel kérdésében, hogy más párttal karöltve, vagy önálló listával fog-e résztvenni a választásokon. A lapokban is a legkülönbözőbb verziók látnak erre nézve napvilágot, ami még csak fokozza azt a bizonytalanságot, amelyben a magyar választó-tömegek a választások elébe néznek.

A magyar párt elnöki tanácsa vasárnap Szuboticán ülést tartott és ezen — egyéb ügyek mellett — foglalkozott a választásokban való részvétel kérdésével. Mint illetékes helyről értesülünk, az elnöki tanács hosszabb vita után sem hozott végleges döntést, hanem úgy határozott, hogy a pártvezetőség előbb megkérdezi a magyar választók tömegét, hogy milyen politika folytatását találják a leghelyesebbnek. A magyar párt vidéki szervezetei külön-külön javaslatot fognak beterjeszteni a pártvezetőségnek erre vonatkozó-

lag és a vidéki szervezetek véleménye alapján fog az elnöki tanács november 30-án, vasárnap megtartandó ülésén dönteni.

Az elnöki tanácsnak ezen a két hét múlva megtartandó ülésén egyben elő fogják terjeszteni az egyes szervezetek vezetői, hogy a vidéki szervezetek kinek kívánják képviselőikül jelölni az esetben, ha a magyarság önálló listával vesz részt a választásokon. Bár a vidéki szervezetek véleményének meghallgatása előtt semmiféle határozatot nem hozott még a pártvezetőség, a hangulatból ítélve mégis bizonyosra vehető, hogy a magyar párt az önálló lista mellett fog dönteni és így a magyarság önállóan vesz részt a választásokban. Ebben az esetben az elnöki tanács november 30-iki ülésén megjelöltik a végleges jelöléseket is.

Az illetékes helyről szerzett információk alapján tehát megállapítható, hogy a »Délbácskai«-nak az a legutóbbi h iradása, amely szerint a magyarság a radikális párttal köt választási paktumot, kellő alappal nem bír. A magyar párt állásfoglalását és taktikáját csak a két hét múlva megtartandó elnöki tanács fogja megszabni.

A radikális-párt kijelölte a boszniai kerületi listavezetőket

A földmives-párt önállóan vesz részt a választásokon

Beogradból jelentik: A politikai érdeklődés mindinkább a választások felé fordul. Az egyes pártoknak a választásokat intéző bizottságai naponta konferenciát tartanak és lassanként megkezdődnek a belső harcok a jelölések körül. Most, a jelölések elején természetesen még nem ver nagyobb hullámokat a személyi ambíciók kielégítése, de számítani lehet arra, hogy a közel jövőben már ügyes diplomáciával kell a pártvezéreknek a várható ellentéteket eliminálni.

Hétfőn a radikális, demokrata és földmivespártok választási intézőbizottságai tartottak ülést.

A radikális-párt

intézőbizottsága délelőtti és délután tartott ülésén már megkezdte a kerületi jelöltlisták összeállítását. Elsősorban a boszniai és hercegovinai jelölésekről tárgyaltak és h ir szerint már meg is állapodtak egyes kerületek listavezetőinek személyében. Eszerint a szarajevói kerület listavezetője előreláthatóan Srskics Milán volt belügyminiszter lesz. Ugyanebben a kerületben lép fel mint járási jelölt Andriacs Vlada földmivelésügyi államtitkár. A hercegovinai választókerületben ismét Markovics Lázár volt igazságügyminisztert akariák jelölni. A múlt vá-

lasztásokon vele szemben a díszidens-lista élén Ivancsevics professzor szerepelt, akit most a radikálisok ugyanerre a listára szeretnének megnyerni. A banjalukai kerület listavezetője az eddigi hagyományoknak megfelelően Pasics miniszterelnök lesz, a bihácsi kerület pedig Jovanovics Vászsa dr. Boszniában egyébként kellemetlen versenytársa a radikálisoknak a szerb párt, amely a múlt választásokon is igen sok szerb szavazót elvont a radikális-párttól és egy képviselőt be is juttatott a parlamentbe. A radikálisok most arra törekcsenek, hogy a szerb párttal a választások tekintetében megegyezést hozzanak létre és a tuzlai kerületben, ahol a szerb pártnak sok híve van, közös listát állítsanak fel.

A demokrata-párt

főbizottsága hétfőn délután öt órától nyolcig tartott ülést, amelyen szintén a jelölésekről tárgyaltak. Az ülés lefolyásáról a nyilvánosság számára semmi közlést nem adtak ki.

A földmives-párt

az Imperiál Szállóban tartotta meg főbizottsági ülését, amelyen elhatározták, hogy a párt semmiféle választási megegyezésre nem lép más

pártokkal, hanem mindenütt saját listával veszi fel a küzdelmet. A jelölésekről a főbizottság nem döntött, miután a párt statútumai értelmében ez a járási, illetve kerületi konferenciák feladata. Az egyes kerületek már megkapták az erre vonatkozó instrukciókat.

Összeül az állami választási bizottság

A választásokat intéző állami bizottság első ülését keddre hívta össze Jovanovics Ljuba, a parlament elnöke, aki hivatalból elnöke ennek a bizottságnak. A bizottság hatáskörébe tartozik többek között a választókerületek beosztása, a megválasztandó képviselők számának megállapítása, az egyes szavazóhelyek kijelölése, azonkívül a választások körüli minden funkció — így a választói névjegyzékek kiigazítása, a jelölések megejtése és a szavazásföltre felügyelet. Az állami bizottság keddtől fogva permanensen ülésezik egészen a választások befejezéséig.

A belügyminiszter tanácskozásai

A minisztertanács hétfőn nem tartott ülést, Pasics miniszterelnök azonban a rossz idő ellenére is úgy délelőtt, mint délután megjelent hivatalában, ahol a kormány több tagját fogadta. Maximovics belügyminiszter hosszabban tanácskozott Baltics ljubljani főispánnal, aki a szlovéniai és Szavics koszovói főispánnal, aki a délszerbiai viszonyokról referált a belügyminiszternek.

Az ellenzéki blokk konferenciája

Az ellenzéki blokk vezetői kedden összeülnek Beogradban, hogy megbeszélést folytassanak az ellenzéknek a választásokban való együttes fellépéséről. A konferencián résztvesznek Davidovics, Spaho, Korosec és a Radics-párt részéről Macsek, Predavec és valószínűleg Kosutics is. A horvát pártvezérek megérkezését a fővárosba kedd reggelre várják.

Ki lesz a horvát tárca nélküli miniszter?

Ugyancsak a Vecser jelentése szerint a Pribicsevics-párt és a radikálisok között is ellentétek vannak a horvát tárca nélküli miniszter kinevezése miatt. Hosszu ideig dr. Gmeccics Pribicsevics-párti politikus volt a legkomolyabb jelölt, most azonban a radikálisok dr. Csimics volt királyi helytartót tartják előtérbe, aki pedig Pribicsevicsék esküdt ellensége.

Zagrebben egyébként Wilder belügy államtitkár elnöklésével hétfőn konferencia volt, amelyen Mojszilovics Ivan a tartományi főnök helyettese és a horvátországi főispánok vettek részt és amelyen a közgazgatási tisztviselők kicseréléséről tanácskoztak.

Davidovics a nemzetiségekről

Davidovics Liuba vasárnapi beszédében — amelyről a Bácsmegyei Napló már megemlékezett — enlitést tett a nemzetiségi kérdékről is. Hangsúlyozta, hogy a magyaroknak, németeknek, románoknak és törököknek, akik Jugoszláviában élnek, meg kell minden jogot adni, ha hajlandók polgári kötelességeiket lelkiismeretesen és lojálisan teljesíteni.

— Minden más politika. — mondotta Davidovics — amely nem akar a kisebbségekből jó polgárokat teremteni, hibás. Minthogy a demokrácia alapvető elve az állampolgárok egyenjogúsága, a demokrata-párt mindent el fog követni arra, hogy a nemzeti kisebbségeket a teljes politikai egyenjogúságban részesítse

Szervezett betörőbanda fosztogatja az üzleteket

Néhány nappal ezelőtt egyik subotikai orvos hazatérve lakására, ott egy idegen embert talált, aki tolvajlámpa fényénél a szekrényeit fosztogatta. A betörő nem vesztette el hidegvérét, hanem elmesélte az orvosnak, hogy ő detektív s azért jött a lakásba, mert oda két idegen embert látott bemenni. Kijelentette, hogy most elmegy a rendőrségre jelentést tenni. Minthogy a lakásból semmit se vitt el s mert kijelentette, hogy nála revolver van, az orvos engedte, hogy a betörő odébb álljon.

A subotikai orvos este vasárnap este Novisadon ismétlődött meg. *Cocek* Lajos Deák-tér 21. szám alatti kereskedő vasárnap éjjel arra ébredt, hogy üzletében az ajtó feletti rézcsergő megszólalt. Bement az üzletbe, ahol egy magastermetű fiatalember állt az üzleti állvány előtt. A betörő kézilámpájával bevilágított *Cocek* arcába, s odaszólt neki:

— Mindjárt visszajövök!

Erre egyet füttyentett, mire az uccáról belépett egy másik fiatalember, akivel együtt összeszedték a már összecsomagolt, mintegy 1000 dinár értékű árut s mielőtt a meglepett *Cocek* valamit tehetett volna, tovább álltak.

Vasárnap éjjel még két novisadi üzletben jártak betörők. *Mihajlovičs* Lázár Temerini-ut 62. szám alatti hentesüzletéből 2800 dinár készpénzt, 20 kiló szalámit és 24 kiló kolbászt vittek el. *Cvijanovičs* Tósa Kiszácsi-uti üzletéből pedig 6000 dinár értékű divatcikket és gyertyát.

A betörések módjából s a tett helyén otfelejtett betörőszerszámokból a novisadi rendőrség arra következtet, hogy a betöréseket ugyanaz a betörőbanda követi el s széleskörű intézkedéseket tett a betörők kinyomozására.

Öngyilkos pénzügyőr

Meg akart halni, mert rablás miatt följelentették

A subotikai rendőrség eljárást indított *Sztrineka* Jován, *Polity* Vinkó és *Mihajlovičs* Veszelin subotikai pénzügyőrök ellen, akik — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — vasárnap este ittas állapotban megtámadták a *Majsai*-ut járőkeleit. A feljelentés szerint ugyanis a fináncok megtámadták *Tumbász* Kálmán *Ferrum-gyári* felügyelőt, *Katona* József vasutast és egy eddig még ismeretlen asszonyt, akiktől pénzt követeltek. A fináncok — mint a nyomozás folyamán kiderült — este tíz óra tájban mentek haza a *Trumbicseva-ucca* 5 szám alatti laktanyára, ahol már aludtak, amikor a rendőrség megállapította kiletűket. A rendőrség hétfőn akarta kihallgatni az utonállással gyanúsított pénzügyőröket, akik azonban oly ittasak voltak, hogy nem lehetett őket kihallgatni.

Délután három óra tájban azután arról értesítették a rendőrséget, hogy *Mihajlovičs* Veszelin pénzügyőr a laktanyán revolverével mellbe lötte magát.

A rendőrség részéről *Obradovičs* Dusan rendőrfőkapitány, *Csupurdia* ügyeletes rendőrkapitány és dr. *Plavšics* Koszta rendőrorvos nyomban a helyszínre mentek. *Mihajlovičs* a laktanya nagy hálótermében feküdt az egyik ágyon, melléből patakzott a vér, de még eszméleténél volt. Dr. *Plavšics* orvos megállapította, hogy a golyó a bal mellen, a szív alatt hatolt a testbe és súlyos sérülést okozott. Amíg a mentők megérkeztek, *Obradovičs* rendőrfőkapitány kihallgatta *Mihajlovičs*ot.

Mihajlovičs alig hallható, szaggatott hangon mondta be a jegyzőkönyvbe, hogy délután két órakor mondták neki, hogy a rendőrség eljárást indított ellene, mert rablótámadás miatt feljelentették és már az újságban is benne van a neve.

— Emiatt annyira elkeseredtem — mondotta *Mihajlovičs* — hogy meg akartam halni.

Azután elmondta, hogy vasárnap este szvecsárját tartotta és két társával *Sztrineka* Jovánnal és *Polity* Vinkóval együtt mulatott *Szekerés* Péter vendéglőjében. Nagyon sok bort ittak és ittasan hagyták el a kocsmát. Többre nem

emlékszik és nem tudja megmondani, hogy megállították-e valakit, vagy sem. Kihallgatása után a mentők beszállították a kórházba. Állapota életveszélyes. A rablótámadások ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást.

Karddal verte szét a budapesti rendőrség a szocialisták nagygyűlését

A szónoktól megvonták a szót — Két újságíró letartóztatott

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata-párt ellenzéki csoportja — amely azért áll szemben a szocialista pártvezetőséggel, mert ennek működését nem tartja eléggé erélyesnek — vasárnap délután nagygyűlést tartott a régi képviselőházban a munkanélküliség kérdésében. A termet a mintegy háromezer főnyi hallgatóság zsúfolásig megtöltötte, sőt az érdeklődők nagyrésze kimrekedt az uccán.

A gyűlés előadója, *Lukács* Sándor a munkanélküliség kérdését ismertette és hangsúlyozta, hogy ennek a kérdésnek elintézése azért vált most égetően fontossá és sürgőssé, mert a szakszervezeteknek, amelyek eddig segélyezték a munkanélküli munkásokat, elfogyott a pénzüik.

— Ha a jelenlegi helyzetben nem áll be javulás — mondotta — akkor senki sem akadályozhatja meg a katasztrófa bekövetkezését.

Beszéde után határozati javaslatot terjesztett be, amelyet a gyűlés egyhangulag elfogadott. A következő szónok, *Vági* István, a párt-ellenzék vezére a lakáskérdésről kezdett beszélni. Amikor *Vass* József mi-

nisztart egy aposztrofálta, hogy »a népiölét nagyrépostia«. *Kmetty* Károly rendőrkapitány megvontatöle emiatt a szót. A hallgatóság pfuikiáltásokkal fogadta az intézkedést. *Vági* pedig kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. A rendőrök leráncigálták az emelvényről, mire fülsiketítő lármá keletkezett:

— *Pribékek*, nyomorultak, bérencék. — kiáltották többen a rendőrök felé.

A rendőrkapitány erre bevezényelte az egész rendőri készleletet a terembe és kiadta az utasítást, hogy ki kell verni a közönséget. Ő maga is kardot rántott és a rendőrök addig kardlapozták az ajtók felé tolongó tömeget, amíg csak a terem ki nem ürült.

Közben két újságíró, az *Est* és a *Hétféli Napló* munkatársait, akik a rendőrkapitánytól a helyszínen érdeklődtek a gyűlés betiltásának okáról, *Kmetty* rendőrkapitány letartóztatott és előállított a főkapitányságra.

Az uccán lovasrendőrök verték szét az ott várakozó tömeget, amely a kora esti órákban széteszlott.

„Ti mind bűnben fogtok meghalni!”

Amikor Pasicot huszévi börtönre ítélték

Visszaemlékezés a Knezevičs-pörre

Dr. *Csillag* Károly, a Subotican jól ismert újságíró, aki hosszú időn át volt a néhai »Bácskai Hírlap« szerkesztője, abból az alkalomból, hogy megalakult a legújabb Pasic-kormány, érdekes visszaemlékezéseket közöl arról a közel harminc évvel ezelőtti nagy összeesküvés pörrel, amelynek középpontjába *Obrénovičs* Milán király Pasic Nikolát, a radikálisok vezérét, állította. A pör abból keletkezett, hogy egy *Knezevičs* nevű montenegrói rálott Milán királyra. A golyó célt tévesztett és csak a király adjutánsának vállát horzsolta. *Knezevičs*ot elfogták és megkezdődött a nagy összeesküvés pör, amelyet *Obrénovičs* Milán és tanácsadói teljes mértékben ki akartak használni a radikálisok ellen. Belekeverték tehát az összeesküvésbe Pasic Nikolát és *Nikolics* tábornokot, akinek válláról Milán már előzőleg saját kezével tépte le a tábornoki dísztinkciót.

Az egész világ érdeklődése közepette indult meg az összeesküvés pör. A külföld minden nagyobb lapja elküldte tudósítóját Beogradba, hogy a tárgyalásról részletes tudósításokat közölhessen. A főtárgyalás céljaira óriási faalkotmányt építettek, ahol tizezer ember fért el, hogy a Milán elleni összeesküvésnek preparált tanuk által rémesen kiszinezett részleteit minél többen végighallgathassák.

A hatáskeltés céljából épített amfiteátrumban ott volt a bíróság színe előtt kiterítve az adjutáns véres inge, mellette két nagy gyertya égett, közöttük a vén biblia, amelynek hátáról évszázadok tradíciói sugárzottak. A legnagyobb figyelem természetesen Pasic felé fordult, akinek bűnösségét az *Obrénovičs*ok politikusai mindenáron ki akarták mondatni. Pasic már akkor sem volt fiatalember, de életerős és egyenes tartású. Szuronyos öröktől körülfogva állott bírál előtt. Különös kegykép engedték neki, hogy rabruhás vádolt-

társaitól kissé elkülönítve az egyik sarokban helyezkedhessék el.

A védelem csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta kieszközölni, hogy az elnök Pasicot szóhoz engedje. Amikor Pasic megkapta a szót, az igazgatóság moraja futott végig a közönségen. De alig fogott bele egy-egy mondatba, az ügyész nyomban közbevágott, hogy a hatást ellensúlyozza. Ekkor mondotta Pasic ezeket a történelmi nevezetességu szavakat:

— Ti mind bűnben fogtok meghalni, de Szerbia élni fog.

A főtárgyaláson több száz tanut hallgattak ki, legnagyobb részt katonákat. A külföldi hírszolgálat olyan gondosan volt szervezve, hogy a világlapokban egészen más tudósítások jelentek meg, mint amilyen tényeket dr. *Csillag* Károly tolmácsi minőségben a riporterekkel közölte. A radikálisok javára elhangzott vallomások elsikkadtak és csak azok a körülmények voltak kidomborítva, amelyek Pasicnak és pártjának bűnösségét tüntették fel.

A bíróság, mint ismeretes, a merénylőt halálra ítélte, Pasicra és *Nikolics*ra és néhány vezérkari főtisztre husz évi fegyházbüntetést szabott. Pasic, mikor a börtönbe visszakísérték, így szólt az újságírók felé:

— Lesz ez még másképp is.

És igaza is lett. Alig lehet számon tartani, hogy azóta hányszor volt Pasic az ország miniszterelnöke.

MORAVETZ

zeneműkereskedés Timisvára (Románia)
Az utódallamok legnagyobb zeneműzakkallete. Minden megrendelést gyorsan, pontosan és a legolcsóbban intéz el. Tegyen próbamegrendelést! Jegyzékek ingyen.

Ötven gazda egy csendőr ellen

A szerelmes csendőr kalandjai

A subotikai ügyészség vasárnap délelőtt arról értesült, hogy a tavankuti tanyák között meggyilkoltak egy csendőrt. Az ügyészségen nyomban elrendelték a nyomozást s utasították a rendőrséget, hogy derítse fel a tényállást. Az eljáró detektívek a következőket állapították meg:

Csendőrpárhaj a temető alatt

Tucics Ivó tavankuti csendőrkáplár és *Páics* Miciszláv csendőr szombaton délután járőrként kimentek a határra. Utközben betértek egy csárdába, ahol borozni kezdtek. Néhány liter bor elfogyasztása után tovább mentek s utközben a bor hatása alatt összeveszttek egymással. Amikor a tavankuti temető alá értek, *Tucics* káplár előrántotta oldalfegyverét és társa felé sujtott, akit könnyebben megsebesített.

A megtámadott csendőr rávetette magát a káplárra és kicsavarta kezéből a bajonettet. *Tucics* erre fegyveréhez kapott, de *Páics* megelőzte és lefegyverezte. A fegyvert magához véve visszaindult a laktanya felé.

A szétzavart halotti tort

Tucics csendőrkáplár, amikor *Páics* eltávozott, felemelte a földről oldal-fegyverét és megindult a tanyák felé. Bolyongásai közben eljutott *Pokornik* József tavankuti gazdálkodó tanyájára, ahol halotti tort ültek. Nagyszámu vendégsereg volt együtt, amikor a káplár betoppant a házba. A házigazda eléje ment és asztalhoz hívta, *Tucics* azonban előrántotta oldalkését és szétzavarta a vendégeket.

A vendégsereg ijedten menekült a csendőr elől. A csendőr, amikor már mindenki eltávozott, *Pokornik*ék egyik menekülő vendége, *Benedek* Lukácsné után szaladt, aki együtt ment férjével. A csendőrkáplár hozzájuk csatlakozott és hazáig kísérte őket. Bement a szobába is, ahol ledobta köpenyét és azt mondta, hogy ott marad. Bort kért s borozás közben rávetette magát az asztalra, *Benedek* hozzáugrott és ültelgelni kezdte. A csendőr erre előrántotta bajonettjét és rátámadt a házigazdára. *Benedek* is kezébe fogta kését, *Benedek*ék kislia látva, hogy apja veszélyben forog, kiszaladt a ház elé és egy vasvillával tért vissza, amit átadott az anyjának. *Tucics* erre elmenekült.

Már besötétedett, amikor bolyongásában *Sábity* Mihályék tanyájára érkezett. A tanyán csak az egyik bérlő felesége, *Szántai* Mihályné tartózkodott, aki a dörömbölő csendőrt gyanútlanul beengedte. Amikor azonban a csendőr erőszakoskodni kezdett, *Szántainé* útszaladt a szomszéd tanyára férje után, akinek elmondta a történeteket. *Szántai* a szomszédokkal nyomban elindult hazafelé. Időközben a többi tanyákon is értesültek a csendőrkáplár garázdálkodásairól, úgyhogy mire a felmentő sereg a *Sábity*-tanyára érkezett, már több mint ötven főre szaporodott.

Tucics amikor látta, hogy a menekülés útja el van vágva, igyekezett az ajtót eltorlaszolni. A gazdák azonban behatoltak az épületbe. A csendőr előbb bajonettjével védekezett, majd amikor azt elvették tőle, az öklével támadt a gazdákra. Végre *Budanovičs* Antal földmiveslegénynek sikerült elkapni a derekát és kidobta az udvarra. *Tucics* tovább fenyegetőzött, mire egy asszony, *Stigmund* Éva egy vaslapáttal úgy fejbeütötte, hogy elöntötte a vér. Utána többen rárohantak és összeverték.

A tanyaiak közben értesítették a csendőrséget. A járőr egész éjszaka hasztalan kereste az erőszakoskodó csendőrt, nem találta meg. Ekkor merült fel az a gyanu, hogy a csendőrt agyonverték.

Tucics csak vasárnap reggel került elő. Nyomban a laktanyára szállították, ahol orvosi kezelésben részesítették.

Az ügyészség a nyomozást folytatja.

A Duna—Tisza-közi puccs a magyar nemzetgyűlés előtt

Eckhardt szerint a magyar kormány fegyverezte fel az ébredőket

Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor arra készült, hogy interpellációt mond a magyar kormány és az EME kapcsolatáról, valamint arról, hogy a kormány fegyverezte fel az Ébredő Magyarok Egyesületét. Ez az interpelláció elmaradt ugyan, de ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Eckhardt Tibor másik érdekes ügyben óhajt interpellációt előterjeszteni. Eckhardt Tibor szövé akarja tenni, hogy a kormánypárt egyes ébredő-tagjai voltak azok, akik Duna-Tisza-közi fegyveres puccskísérlésre akarták rábírní a tájvédő képviselőket.

E hírekkel kapcsolatban Eckhardt Tibor újságírók előtt kijelentette, hogy interpellációt jegyzett be a Duna-Tisza közén tervezett fegyveres puccs tárgyában, amit a magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén feltétlenül el fog mondani.

Felmentették a sikkasztó banjalukai trappista barátot

A rend nem kívánta megbüntetését. Halálból le akarja leplezni a szerzeteseket. Konkurens sajtógyárat alapít a sikkasztott pénzből.

Zagrebból jelentik: A törvényszék most tárgyalta a betöréses lopással vádolt Ploch Antal volt trappista barát bűnperét. A vádlott — lakkcipő a lábán, simuló zsakett a testén — az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, így válaszolt: — Nem tudok egyetérteni a váddal, mert az én fölfogásom szerint nem loptam!

Ezután hozzáfogott élettörténetének elmondásához. Mindössze 17 esztendő volt, amikor szülei un-szolására a trappista rendbe lépett. A banjalukai rendházba került s itt élte a szerzetesek csendes életét. Megrázó szavakkal ecsetelte, mennyit küzdött a kísértések ellen. Néha egész éjjel nem tudott elaludni, csábító alakok jelentek meg előtte, akik hívták, hívták...

Május volt, virágillat töltötte meg a levegőt, nem tudott tovább ellenállni... Ezen az éjszakán mindenki aludt a kolostorban, csak Fridolin nem, — ez volt Ploch Antal szerzetes neve. — Amikor azt gondolta, hogy nem fognak már könnyen felébredni, csendesen felöltözködött és kiszökött a zárdából.

— Igen, igen, — vetette közbe az elnök — de mielőtt elment volna, kétszázötven ezer dinárt vett ki a rend pénztárából.

— Ez igaz! — rebegte Fridolin.

— A pénztárt ön feltörte...

— Ez is igaz! — vallotta be pironkodva a volt trappista. — Ezt a pénzt azonban nem loptam, ez a pénz az enyém volt. Tizenöt esztendőig dolgoztam a banjalukai kolostorban, kora reggeltől késő estig s a munkámért soha egy fillért nem kaptam. A kolostor pénze tehát az én pénzem is volt.

Az elnök mosolyogva jegyezte meg erre:

— Kissé furesa jogi felfogás.

A rendőrség mindenütt kereste Fridolint, végül Zagrebben akadtak rá. Eppen az orfeum különszobájában ült, ahol vidám hölgyek vették körül. Szinte hihetetlen, hogy néhány hét alatt milyen változáson ment keresztül.

A bíróság, azon az alapon, hogy a rend nem kívánta megbüntetését, felmentő ítéletet hozott.

Ploch Antal a tárgyalás után elmondotta az újságíróknak, hogy új életet kezd.

— Mindenekelőtt hozzáfogok emlékirataim megírásához. — beszélt

— ezekben az emlékiratokban hűségesen leírom a trappista kolostorban szerzett tapasztalataimat. Azt hiszem, sok embernek sok kellemetlen percet fogok vele okozni, de nem tehetek róla, meg kell tennem... — Aztán?

Herriot újabb nagy békebeszédet mondott

Franciaország leszerel, mihelyt biztonságban érzi magát

Párisból jelentik: Herriot miniszterelnök vasárnap reggel Luxemburgba érkezett, a luxemburgi ismeretlen katona szobrának leleplezésére, amelyen ünnepi beszédet mondott. A szoboravatáson megjelent Félix herceg, Theunis belga miniszterelnök, Hymans külügyminiszter és a luxemburgi kormányhatóságok valamennyi vezetője. Az ünnepi beszéd végén Herriot a következőket mondta:

— A mi kötelességünk most az, hogy a nagy áldozatok tanulságait levonjuk és hasznát élvezzük. Ebben a magaslatos pillanatban felhívást intézek a világ minden jóérzésű emberéhez, segítsen megalapozni a békét, támogasson bennünket a béke fentartásában, hogy végre az emberiség nyugodtan élhesse le rövid életét, alkotó munkának szentelhesse magát, a haladás és az egyetértés jegyében. Ha a népek fel tudnak emelkedni ehez az ideálhoz, akkor a luxemburgi önkéntesek nem hiába haltak meg.

Herriot miniszterelnök után a belga miniszterelnök beszélt arról, hogy a belga és francia nép a háboruban összefonódott.

A szoboravatás után a városházán lakomát rendeztek, amelyen Herriot miniszterelnök újból felszólalt. Ezúttal a francia belpolitikáról is beszélt és kifejtette, hogy külső látszatra Franciaország meghasonlott és több táborra szakadt, de ez tényleg csak külső látszat, mert a francia nép a valóságban egységes. Jól tudja, hogy belpolitikája nem tetszik minden honfitársának, különösen azoknak nem, akik nem tudják neki meg-

— Aztán sajtógyárat alapítok. Tizenöt esztendőig dolgoztam a trappisták sajtógyárában és így e híres sajtó minden titkát ismerem... Tudom, ez éppoly kellemetlen lesz nekik, mint az emlékiratom, de nem tehetek róla. Ilyen az élet!

bocsátani, hogy kormányra jutása előtt ellenzéki szerepet játszott. A legfontosabb feladatnak azt jelölte meg, hogy minden kormánynak igyekeznie kell elhárítani a gazdasági válságot, amelyet a háború hagyott maga után.

— Nagyon boldog volnék — folytatta Herriot — ha sikerülne Franciaországot a béke útjára vezetnem és ha Franciaország ezen az uton maga után vonná a többi népeket. A béke megteremtéséhez is technika kell.

Itt van például a leszerelés problémája. Hogy lehet egy katonai hatalmat lefegyverezni? Nem élünk abban a korszakban, mikor egy katonai hatalom ereje a fegyverben álló zsoldoskatonaság erejében rejlik, mert manapság az egész ország népének fegyveres ereje, egész gazdasági, ipari, mezőgazdasági és erkölcsi tartaléka a katonai hatalom. Franciaország igyekeznie fog a leszerelést minden erejével végrehajtani, le fogunk szerelni, de csak akkor, ha biztonságban érezhetjük magunkat. Genfben fölmerült a terv, hogy minden állam védelmét a Népszövetségre kell bízni, de kérdés, hogy milyen erővel és milyen eszközökkel jöhetne a Népszövetség valamely fegyvertelen nemzet védelmére, Nem akarjuk többé átélni azokat a rémes időket, amelyek a háborút megelőzték, minden tekintetűnk a béke megalapozására irányul, egész tehetségünkkel a béke érdekében akarunk dolgozni, annak a békének érdekében, amelyet a népek a 19-ik században még nem voltak képesek elérni.

Az Eskütt-pört és a bombamerénylők pörét egy napon tárgyalják

Szerdán kezdődik a két nagy bűnügy főtárgyalása

Budapestről jelentik: Az Eskütt-pör, amely negyven hónapja húzódik és a harminckét hónappal ezelőtti történet erzsébetvárosi bombamerénylőt tetteszeinek pöre — véletlenül — egy napon kerül tárgyalásra. Mindkét pör eléggé kellemetlen bizonyos politikai köröknek, amelyek, így, ha már nem is halogathatták tovább az odíózus emlékek bírósági fórum előtt történő fölelevenítését, de a két főtárgyalás összehatalálkozása folytán, legalább egy füst alatt uszák meg a két tárgyalást.

Az Eskütt-pör megszökött vádlottakkal

Az Eskütt-pört szerdán kezdi tárgyalni a budapesti törvényszék Török-tanácsa. A vádlottak közül Zákány Gyula dr., volt nemzetgyűlési képviselő — mint emlékezetes, Vass József népjóléti miniszter segítségével és anyagi támogatásával — Amerikába szökött és megszökött rajta kívül Reiter Ferenc dr. magán-tisztviselő, vádlott is. Vádat emelt az ügyészség a kaució ellenében szabadlábra helyezett Eskütt Lajoson és barátján, Tömör Angelán kívül azoknak nagyrésze ellen is, akik Eskütt révén illetéktelenül kiviteli engedélyekhez jutottak és azokkal panamát üztek.

A szerdai tárgyaláson Eskütt nagy leleplezésekre készül: el fogja mondani, hogy kik jártak ki maguknak kiviteli engedélyeket olyanok, akik nem szerepelnek a vádlottak között, továbbá, hogy milyen célra fordították az összenamázott pén-

zeket.

A bombapör halott vádlottakkal

Ugyancsak szerdán kezdi tárgyalni a törvényszék Langer-tanácsa az erzsébetvárosi bombamerénylőt tetteszeinek bűnpörét. A vádlottak közül négyen meghaltak idáig, egy pedig gyanus körülmények között eltűnt.

A vádlottak közül Kasnyik Józsefet a nyomozás kezdetén holtan fogták ki a Dunából, ahová a Márfy-éle »vérszövetség« tagjai dobták be holtan. Béki Zoltán volt hadnagy, amikor megtudta, hogy megindították ellene az eljárást, föbelötte magát. Chriaszti István pallér, aki a pokolgépet készítette, a rábórházban halt meg és meghalt a vizsgálat során Herczeg József, az Erzsébetvárosi Kör portása is, aki segédkezett a merénylőknek a bomba elhelyezésében.

Kiss Ferenc vádlott, akit ötmillió korona óvadék mellett szabadlábra helyeztek, néhány héttel ezelőtt eltűnt. Állítólag őt is eltették láb alól, más verzió szerint Amerikába szökött. A bíróság Márfy József 25 éves banktisztviselő vádlotton kívül felelősségre vonja Szász József járásbírói díjnokot, Marosi Károly drogistasegédet, Radó József pénzügyőri vigyázót, Horváth-Halus József villanygyári tisztviselőt, Varga Ferenc állás nélküli magánhivatalnokot és ifj. Drenka Béla székesfővárosi tisztviselőt.

Az ébredők nagyban készülnek a főtárgyalás megzavarására és még az utolsó percekben is erősen dol-

goznak abban az irányban, hogy megfélemlítsék a tanukat. Sebestyén Ferenc tanut, aki látta, hogy Márfy, Radó és Marosi a merénylőt előtti napon együtt elmentek helyszíni szemlére az Erzsébetvárosi Körbe, idáig állandóan fenvegették a merénylők cinkosai. Legutóliára hétfőn reggel, amikor fényolckor munkába indult lakásáról, megdöbbenéssel állapította meg, hogy két ismerősnek látszó biciklista várakozik rá a ház előtt, akik közül az egyik elébe állt és a következőket mondta:

— A halál fia vagy, ha vallomáson nem változtatod meg.

Sebestyén Ferenc a fenvegetésről jelentést tett a rendőrfőkapitányságon. A személyleírás, amit egyik biciklistáról adott, erősen ráillik ifjabb Drenka Béla volt városi tisztviselőre, aki szintén vádlotként szerepel ebben az ügyben, de az ügyészség engedélyével szabadlábon van. Drenka a 101-es bizottságnak volt az elnöke, ő írta a fenvegető levelet. A rendőrségen intézkedtek, hogy Drenkát előállítsák.

Az agrárminisztérium megsemmisítette az agrár-reviziót

Minden marad a régieben

A Davidovics-kormány agrárminisztere, mint ismeretes, elrendelte és foganatosította az agrár-reviziót, amelyet az erre a célra kiküldött bizottságok már mindenütt végrehajtottak. A bizottságok szigorú utasítást kaptak az agrárminisztériumtól, hogy az agrárreform céljaira lefoglalt földekből csak olyan földnélkülieket részesítsenek, akik igazolni tudják földigényüket, míg azoktól, akik a földosztások alkalmával jogtalanul jutottak földhöz, vegyék vissza a földet. A rendelet értelmében Suboticán október elején kezdődött meg az agrár-revizió, amely néhány héttel ezelőtt fejeződött be. A Bácsmegyei Napló annak idején közölte, hogy a revízió alkalmával több helyen nagyobb számban visszaélések derültek ki, többek közt Noviszádon is. Suboticán pedig számtalan oly telepest találtak, akik jogtalanul birtokolták az agrárreform ajándékát, amelyhez többnyire pártszempontból jutottak. A revíziós bizottság ezekről a jogosulatlanoktól elvette a földet és olyanoknak adta oda, akik kétségtelenül igazolták igényüket. Így történt, hogy a Hadirokkant Egyesület közbelépésére a nemzetiségi földigénylők közül is többen részesültek az agrárreformból.

A bizottság a revízió befejezése után megkezdte az új földigénylők névsorának az összeállítását. Ez a munka a napokban fejeződött volna be. Időközben azonban váratlan fordulat történt, amely feleslegessé tette a bizottságok további működését. Az agrárreformminisztérium ugyanis táviratilag felfüggesztette a revíziós bizottságok működését és ezzel egyidejűleg megsemmisítette az agrár-reviziót. A távirati utasítás közli azt is, hogy további intézkedésig a régebbi földosztások maradnak érvényben és így a telepesek is kivétel nélkül birtokban maradnak. A rendelet értelmében a revíziót végző bizottság nyomban abbahagyta munkáját.

Közkívánatra még szombatig tartunk próbamosásokat

a Lifka mozi udvarában mindennap d. u. 3 órakor.

Okvetlen hozzon mindenki magával szennyes fehérneműt. A készülék (Reformátor) ára 150 dinár, melyet rögtön a helyszínen meg is vehet.

A két csendőr

Irta: Pierre Mille

... Ezen a napon szokásos kerékpár-körutjukra indultak. A háboru és a szigorú rendeletek már régebben leszállították a csendőröket a lóról, de ez a kettő még kerékpáron is jól festett.

Margeron káplárnak és Génestac csendőrnek éppen nem volt sietős az utjuk. A kerékpárt sem hajtották különösebb sebességgel: domboldalakon lassu léptekkel, gyalog haladtak, a gépet maguk előtt tolvá. Sikföldön is megelégedtek óránként tizenhét kilométeres sebességgel s legfeljebb egy-egy leíton iramodtak neki, föltéve, ha nem volt nagyon meredek. Idejük volt bőven. A mozgás után, amelyből alaposan kivették a maguk részét, elcsöndesedett körülöttük minden. Legfeljebb a sebesültek és lábbadozók megfelelő elosztásáról kellett gondoskodniok — no, meg arról, hogy a hazafiasan ápoló hölgyek ne vigyék tulságba feladatuk végrehajtását.

Nemrégiben egy éjjel a Vigouroux-kávéházban klerikálisok és radikálisok hajbakaptak, de a tulajdonos, Duforcq ur kijelentette a csendőröknek, hogy itt csupán az eszmék harcáról van szó. Különbben sem lopás, sem büntény elő nem fordult. Margeron káplár, miközben keze a kormányt fogta, elgondolkodott ezen a jelenségen. A lassu, tempós kerékpározás, mint már sokan észrevették, különösen alkalmas az elmélkedésre, a szellemet valami szabályos, szelid és optimista élelkségre ingerli.

— Amennyire meg tudom itélni a dolgot, — mondotta Margeron káplár Génestrac csendőrnek, miközben egy alkalmas lejtőt kihasználva, engedte szabadon futni a gépet — a büneseteknek ezt a csökkenését a közigazgatás bölcs rendeletének köszönhetjük, amely a háboru tartamára eltöltötte az abszint és más hasonló italok fogyasztását.

Génestac csendőr helyesli.

— Mai utunk célja éppen az, hogy ennek a rendeletnek érvényt szerezzünk. Még mindig akadnak emberek, akik abszintet isznak! És higgye el, ugyancsak vannak kereskedők, akik ezt a szenvedélyt nyereszkeskedésre használják ki. Meglátja, ma elcsipünk közülük valakit.

A Maffezargues-ból Broussignac-ba vezető vasutvonal keresztezéséhez értek, amely előtt népfelkelők örködtek. A két csendőr leszállt a kerékpárról s Margeron gyakorlott szeme rögtön felfedezett egy félpintes üveget. Kivette a dugót és megszagolta az üveg tartalmát.

— Kie ez az üveg? ... Egyszerre csak egy feleljen!

— Az enyém, káplár ur — mondotta az egyik népfelkelő.

— Abszint van benne!

— Csak a vizet javítjuk vele, káplár ur!

— És a kihágás, amit a nyakadba sózok, nem javítja meg? — felelte Margeron, s már meg is fogalmazta a kihágást.

— Ez az abszint Cussactól való, — fordult Génestachoz. Gyerünk hozzá.

Cussac illő tisztelettel fogadta, fehér borral kínálta meg őket, de Margeron éles szemmel figyelt mindenfelé. Egy magas polcon végül is fölfedezett egy üveg abszintot. Letette az ablakpárkányra s már is előhuzta jegyzőkönyvét.

— Ez mégis sok — tiltakozott dühösen Cussac. — A líkőrgyárosoknak megengedik a készítést, nekünk pedig megtiltják az eladást.

— Hja, a parancs parancs! — mondotta Margeron.

A végzett munka büszke öntudatával indultak visszafelé. Ámbár Cussac apónál megitták a fehér bort, a negyvenkilométeres ut mégis kiszáritotta a torukukat. A Vigouroux-kávéház előtt, mintha összebeszéltek volna, egyszerre szálltak le a gépről. Vigourouxné fogadta őket.

— Jónapot adjon isten, Margeron ur! Mivel szolgálhatok?

— Mint rendesen, Vigourouxné aszszony, mint rendesen!

Vigourouxné két vendégét levezette a kertbe. A két csendőr leült egy eldugott kis lugasba. Vigourouxné nemsokára újból megjelent kezében egy üveg friss vízzel, két pohárral, amely felig tele volt a zöld likőrrel. Margeron káplár szakértő mozdulattal öntött vizet az abszinthoz s megjegyezte:

— Ha az ember mérséklettel fogyasztja, a legegészségesebb ital!

— ... és javítja a vizet, — hagyta helyben Génestac csendőr.

Ada község szőlőföldje

A dobrovoljácoknak nincs mindig igazuk

Az eddigi földosztások azt mutatták, hogy mindig azoknak a dobrovoljácoknak van igazuk, akik földet akarnak. Ez az akarat nemcsak a méltányosságnál és az igazságnál, hanem a törvény rendelkezéseinél is erősebb jogcim. Fel kell jegyezni azt a — tudunkkal — egyetlen esetet, amikor a dobrovoljácoknak az agrárreform-minisztérium nem adott igazat.

Ada község 15 évvel ezelőtt az adai felsőréten 100 katasztrális hold réti földet adott haszonbérbe községbeli szegény földműveseknek, akik a bérelt földet szőlővel telepítették be s gyümölcsfákat ültettek rajta. Nemrégiben lejárt a bérelti idő s a valamikor értéktelen földekért Ada község évi 500.000 dinár hasznóbért kapott a bérlőktől. Azok a szegény földművesek, akik a nagy hasznóbérek fizetésére kötelezték magukat, újabb beruházásokat eszközöltek, abban a tudatban, hogy évekre biztosítva van számukra munkájuk hozadéka.

A napokban váratlanul megjelent a földeken egy csomó dobrovoljác, mérnök kíséretében s minden előzetes értesítés nélkül kezdtek felmérni s maguk közt kiosztani a mintaszerűen megművelt szőlőföldeket, noha a törvény szerint szőlőbirtok nem vehető igénybe az agrárreform céljaira.

Ada község táviratban fordult az agrárminisztériumhoz, majd mikor erre nem kapott elintézet, a község jegyzője Beogradba utazott a miniszterhez. A közbenjárásnak meg is lett a kívánt eredménye, a miniszter a megkezdett földosztást betiltotta s a régi bérlőket visszahelyezte a birtokba.

Változások a magyar kormányban

Nádossy a kabinetiroda főnöke lesz — Pesthy Pál igazságügy-miniszter lemond

Budapestről jelentik: Az egységpárti kiscgazdaképviselek kívánságára, mint ismeretes, Bethlen miniszterelnök elhatározta, hogy Nádossy Imre országosi kapitányt elhívja. A miniszterelnök közölte is elhatározását Nádossyval, aki bár felmentése még nem történt meg, azóta meg sem jelent hivatalában. A fájvédők, akikkel a főkapitány mindig szoros baráti viszonyban volt, mindent elkövettek, hogy felmentését megakadályozzák és unszolásukra Nádossy magához Horthy kormányzóhoz fordult, akinél kihallgatáson jelent meg. A kormányzó, hir szerint, először ragaszkodott ahhoz, hogy Nádossy maradjon továbbra is a főkapitányság élén, de később a miniszterelnök informálása után hozzájárult Nádossy menesztéséhez, de kifejezte azt a kívánságát, hogy a főkapitány más, megfelelő pozícióba kerüljön. A terv állítólag az, hogy Bartha Richárd, a kormányzó kabinetiroda főnöke, az igazságügyminisztérium élére kerül, Nádossy pedig Bartha utódjává nevezi ki Horthy kormányzó, aki föltétlen ragaszkodik a főkapitány személyéhez.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy az álláscsere, ha nem is a közzeli napokban, de előbb vagy utóbb bekövetkezik és az esetben a kormány a nemzetgyűlés elé terjeszti az országos főkapitányság megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot, amely esetleg nem is különálló javaslat lesz, hanem a költségvetésnek egy kiegészítő szakasza.

Rejtélyes öngyilkosság Budapesten

Az amerikai párbaj áldozata

Budapestről jelentik: Vasárnap délután a Petényi-ut 15. szám alatti üres telken egy fiatalember holttestére bukkantak. Homlokán lött seb látszott, mellette a földön egy katonai karabély feküdt. Véres feje mellett két kis ezresbankó hevert. Ezeket is keresztül szaladt a halálhozó golyó és a lövés füstje megpörkölte a pénzjegyeket. Egy névjegy is hevert a telek véráztatta földjén, amelynek egyik oldalán Balázstfalvi Kiss Aladár neve állott. A másik oldalon kusza cruzavonásokkal a következő szavak olvashatók:

Rémes féltóra mult el. Rettentetes perceim vannak. Rémes itt irni. Ezen a két ezresen kell jönni a golyónak. Nem a lelki gyengeség az oka kuszált irásomnak, hanem a hideg.

A rendőri bizottság, amely kiszállt a helyszínre, megállapította, hogy az öngyilkos Balázstfalvi Kiss Aladár, a Nemzeti Pénzváltó r.-t. hivatalnok, aki lakásáról két nappal ezelőtt eltűnt. Eltűnését be is jelentették a rendőrségen. A szerencsétlen fiatalember kabátzsebében megtalálták tárcáját, amelyben tizennyolcezer korona volt. A rendőrség gyanusnak találja, hogy Kiss ezresen keresztül lötte magát föbe. Nyomozás indult meg, hogy megfejtsék a fiatal hivatalnok öngyilkosságának titkát.

Az angol tábornokok remunerációja a háborúból

Be akarták pörölni az államot jutalomdíjukért

Londonból jelentik: Angliában régi szokás, hogy a hadvezéreket nemcsak rendjelekkel és címekkel tüntetik ki, hanem az állam nagyobb összegekkel is jutalmazza őket. A világháború befejezése után senki sem csudálkozott tehát azon, hogy egyes kiváló tábornokok és tengernagyok pénzajándékot kaptak.

Igy például Beatty admirális százezer angol fontot, Haig tábornok-marsall szintén százezer angol fontot, Jellicoe admirális ötvenezer fontot és Alenby tábornok — Jeruzsálem meghódítója — ötvenezer fontot kapott. Ezek voltak a nagyobb összegek. Kisebb summákról s jelentést tett a hivatalos lap, így többek között Sir William Robertson tábornokot tízezer angol font jutalommal tüntették ki.

Robertson tábornok a hivatalos hir megjelenése után nyomban azt az utasítást adta bankárának, vegye fel a tízezer fontot. A bankár a kincstárhoz fordult, de a következő választ kapta:

— Sir William Robertson javára nincs letéve tízezer angol font s így ezt az összeget át sem utalhatjuk önnek. Sziveskedjék ezt közölni a tábornokkal.

A bankár roppant elcsudálkozott ezen a levélen, hiszen ő is olvasta a hivatalos lapban, hogy a kormány tízezer fontot ajándékozott a tábornoknak. Ekkor derült ki, hogy a kormány úgy értelmezi a parlament által megszavazott háborus remunerációt, hogy a tábornokokat csak annak kamatai illetik meg. Az érdekelt főtisztek ekkor pert akartak indítani az angol államkincstár ellen — és a londoni jogász-szakértők

szerint meg is nyerték volna a pert — erről azonban mégis lemondtak utóbb, mert nem akarták kitenni magukat és az országot egy világra szóló botránynak. Most nagy tárgyalások folynak köztük és a kormány közt, hogy békés uton intézzék el az ügyet.

A JÓ VIDÉK

Az udvarló nem hagyja magát vagy minden jó, ha a vége jó

Mulatságos szerelmi história nyert befejezést hétfőn délután a szentai rendőrségen.

Sz. Zsófi szentai hivatalnoknőnek már hosszabb idő óta udvarolt K. Vladimir banktisztviselő. A meghitt viszonyt mi sem zavarta meg, egész a legutolsó hetekig, amikor is D. Dávid szentai kereskedő kezdett a leány után járni. Dávid, ha férfiaságban nem is, de anyagiakban mindenesetre tulnyomó fölényben volt az egyszerű és kiszívetésű Vladimir felett és a nő az állhatatos Dávid kitűnő érveinek nem tudva elment állni, elhidegült a szerelmes Vladimirtől. Persze Vladimirt nem tette még annyira vakká a szerelem, hogy ne vette volna észre a kutyát a kertben és elszánt nyomozást indított a nyomorult csábító kiléte után. Vasárnap este Dávid örült elegánsan hármat kocogott a kis muskátlis ablakon, ami azt jelentette, hogy nyisd ki babám az ajtót. Zsófi a titkos megállapodás értelmében ki is nyitotta a kiskaput és Dávid dobogó szívvel surrant be a szerelem hajlékába.

Ugyanekkor sötét árnyék lopódzott végig a házak mentén, mindenre elszánt, dühös árnyék, kezében furkósbottal: Vladimir. Pár perc mulva ott állt a randevuzó pár szobája előtt és mikor a nő jólismert, turbékoló kacagását hallotta felharsanni, immár kétségtelemné vált előtte a borzalmas tény, hogy rutul megcsalták. Vladimir a tetek embere volt és hozzá még nemes bosszu fűtötte, nem habozott sokáig.

— A halál fiatl vagytok! — kissé már elcsépelet drámai üvöltéssel betörte az ajtót és egyetlen ugrással az ágynál termett. Dávidot, akinek idegzete nyugodt és mérsékelt lefolyású viszonyokra volt berendezkedve, egyszerűen kilelte a hideg és a meleg dunyha alatt, abban a parázs helyzetben vacogni kezdtek a fogai. A többi aztán már úgy ment, mint a karikacsapás, mint az átom. Vladimir torokragadta Dávidot, akár egy vizeskanesót, úgy lezseren kicemelte az ágyból és gyönyörű nyben kirepítette az udvarra. Dávid télelmében felszaladt a padlásra és a padlásab akon át, háztetőkhöz menekült szabadabb tájakra, ahol nem érheti utól a bösz Vladimir. Dávidot persze többen látták a háztetőn csatangolni és a jobbjézésű polgárok el nem tudták képzelni, vajjon mi lehet abban jó, ha az ember november közepén, este, egy szál ingben kóvályog a háztetőkhöz. Némelyek kísérteteknek gondolták, mások holdkórosnak, de mivel a hold egyáltalán nem sötött, megállapodtak abban, hogy a fehéringes kísértet veszedelmes örült, a javából.

Az ügynek másnap folytatása következett a rendőrségen, ahol Dávidot jó szülei — akik azt hitték, hogy fiuk öngyilkos lett — kétségbeesetten kerestették. Ugyanaz Zsófia és Vladimir a szent kibékülés után, közös megegyezéssel hazaküldték Dávid ottmaradt ruháit a lakására, azzal a ravasz ürügyvel, hogy azt a Tisza partján találták. Mindhármukat felidéztek a rendőrségre, ahol Dávid eskü alatti vallotta, hogy a tárcájából ezer dindr hiányzik, amiről Zsófiék nem akartak hallani. Végül is kiegyeztek ötszázban, amiről Dávid a hatóságok előtt nagylelkűen lemondott Zsófiék javára. És lefelé menet, szent békességben már együtt mentek el a rendőrségről....

HIREK

Allapota reménytelen...

A beteg nevetett, amikor meghallotta a halálos ítéletet.

Erejének végső megfeszítésével settenkedett az ajtóhoz. Ravasz mosollyal nézte az ajtónyíláson keresztül a fontoskodó arcokat, az orvosok mindentudó lemondását, a gyászra készülő családot, látta a bóbításlóv fuvar után ballagó fekete fátylakat, divatosan kreált gyászruhákat és asszonyi sikolyt. A stultalan halált, a sablonos gyászt.

Allapota reménytelen. Megállapították az orvosok. Tudósok. Meg fog halni, egy óra múlva, holnap, vagy azután... mindegy...

Azok, ott kint letörlik könnyeiket, hogy ő ne lássa. Kiméletesek és azt hiszik, hogy nem tudja.

Ostobák! Igenis, tudja, tudja, tudja! Olyan jól esik ravaszul kijátszani a fontoskodókat, a kiméleteseket, — a butákat. És olyan jól esik a párnát szorítani, nevetni, nevetni míg mások már termelik a könnyeket az elmúlásra. Az ő elmúlására.

Azt hiszik azok ott a másik szobában, hogy titkot rejtegetnek. Lábujjhegyen kóvályogják körül a halált. Könnyebbé teszik... Mit? Titkolóznak, közönyt komédiáznak és főpróbát tartanak a fájdalomról.

Allapota reménytelen. Tegnap még mámoros tavaszi napsütésben rohant az élet után. Remélt, szeretett és remélt. Várt, — hiába. Kongott az óra és üres volt a plató. Akkor belevágott az egyedüllét és ő is érzett fájdalmat. Kóporsót vittek mellette, — és felvidult. Akkor látta, hogy minden mindegy, hogy állapota ugyanis reménytelen.

Jó üres kóporsót látni, amelyik lakóra vár. És millió kóporsó áll még fadarakban az erdőn.

Csókkolt, ölelt, boldog volt. Ebben a pillanatban, — ezer év előtt. Szerelmet esküdött, szerelmet követelt egy pillanatra: örökre. Hazudott, — mert akkor is tudta, akkor is látta, hogy nincs örökre.

Tudta, hogy állapota reménytelen. Mámoros éjszakából beledorbézolt a reggelekbe. Táncolt vad muzsikára, a nagy tükrökből visszavivorgott rá a csapozthajú részegség, azután összetörte a tükröt, mert az is csak arra figyelmeztette, hogy ennek is vége lesz, hogy állapota reménytelen.

Visszafelé pereg a film. Egyszer, régen gondtalanul lendült neki az életnek, gazdagon, a reményesség minden kincsével megrakottan. A Caurizankár felé indult — és megbottlott az első kavicsban. Dus városok tövében hamar észrevette a temetőket és rájött, milyen rövid az út a palotából a nagy cél felé.

Allapota akkor már reménytelen volt. Fejére kell huzni a párnát és nevetni alatta. Bejönnek a szobába és körülveszik újra. Várnak. Várják a nagy pillanatot, a reménytelenség beteljesülését.

Felsorakoznak mellette épügy, mint amikor megérkezett az évmilliókból, ahol nem ismerik a reménytelenséget. Akkor, igen, csak akkor nem volt reménytelen az állapota. Amíg nem volt. És addig nem jutott eszükbe, hogy keressék, nem csókkolták, nem gyászolták. Amikor pedig megérkezett, nem jutott eszükbe, hogy az ő számára is kisarjadt a kóporsófa.

Nevetni kell a párnák közt az ostobákon, akik még mindig sminket raknak a két végtelenség közé eső pillanatnyi létezésre. Azután le kell rugni a párnát és összeszorítani a fogakat. Hallgatni. Nem szabad elárulni, hogy tudja, — hogy mindig tudta, amit ezek titkolni akarnak előtte. Azután várni, várni, odanyújtani kezét az orvosnak, visszahazudni a csókot, összeragasztani a tükröt, belelendülni a reményességbe és megszületni az évmilliókba, ahol állapota már nem reménytelen. — kas.

— Szubotica új rendőrfőkapitánya elfoglalta hivatalát. Obradovics Dusán, Szubotica város új rendőrfőkapitánya hétfőn délelőtt vette át hivatalát Cetina Zsárkó volt rendőrfőkapitánytól.

— Macdonald az angol munkáspárt elnöke marad. Londonból jelentik: A munkáspárt cáfolja azt a hírt, hogy Macdonaldnak a munkáspárt hosszabb külföldi tartózkodást ajánlott, nemkülönben azt a hírt is, hogy Snowden lesz a párt elnöke.

— Jugoszláv állampolgárok amerikai követelése. A zagrebi kívándorlási hivatal felhívja azokat a jugoszláv állampolgárokat, akiknek Amerikában elhalt hozzátartozóik után követeléseik vannak, hogy a behajtásra vonatkozó megbízásaikkal kizárólag az amerikai jugoszláv államképviseltekhez forduljanak a kívándorlási hivatal útján. Ez a legbiztosabb módja a követelések behajtásának.

— Vasárnap éjjel adták vissza a németeknek a Ruhr-vidéki vasutakat. Kobienzből jelentik: A Dawes-féle kibontakozási terv úgy intézkedik, hogy ha a tervezetben megszabott szolgáltatásokat teljesítik a németek, akkor november közepén vissza kell adni a megszállott területen francia-belga kezelésbe vett vasutakat. A londoni egyezmény értelmében tehát, amelyen tudvalevőleg a Dawes-tervet a szövetségesek és Németország kölcsönösen elfogadták, a főbizottság elrendelte, hogy 16-ika és 17-ike közt éjjelkor adják át a megszállt területen levő vasutak üzemét a német vasutársaságnak. E vasutársaság igazgatóságában egyenlő arányban vannak képviselve a szövetségesek és a németek, de a döntő szót — az elnök jogánál fogva — véleménymegosztás esetén — a németek mondják ki. Az átadás vasárnap éjszaka megkezdődött.

— Orosz-német tanácskozások Moszkvából jelentik: Csicserin fogadta a Körner vezetése alatt álló német delegációt. A delegáció fogadtatása alkalmával megjelentek a külügyi, továbbá a kereskedelmi népbiztosok és a német követség képviselői. A tanácskozások már megkezdődtek.

— A szegedi rendőrség betiltotta a fajvédők gyűlését. Szegedről jelentik: A fajvédők csüörtökön népgyűlést akartak tartani, melyre beigérkezett Héjjas Iván és Gömbös Gyula is. A rendőrség azonban a népgyűlés megtartását nem engedélyezte azzal az indoklással, hogy rendzavarástól lehet tartani. A gyűlés betiltását, hir szerint, a fajvédők szóvá fogják tenni a nemzetgyűlésen.

— Abnormális hideg a Quarnerón. Fiuméből jelentik: Pár nap óta a legkeményebb téli napokra emlékeztető hideg és bóra dühöng az Adrián s különösen a Quarnero partján. Cirkvenica s Abbazia teljesen kiürült. Abbaziában már csak tíz induló vendég van. A hírtelen beállt hideg miatt Fiume uccái is elnéptelenedtek.

— Egy zugügynök sikkasztásai Budapestről jelentik: Három héttel ezelőtt többen följelentést tettek Rechnitzer Károly ügynök ellen, aki többeket mintegy 300 millió koronával megkárosított Rechnitzer megszorult embereknek kölcsönöket nyújtott és földöztekpen kizárólag autót és ékszerket fogadott el, amiket azután értékesített. Rechnitzer, aki megsejtette, hogy detektívek keresik, menekülni akart a büntetés elől s ezért a Ferenc József-hídról a Dunába vetette magát. A hajósok kimentették és Rechnitzer a Rókus-kórházba került. A kórházban ápolt Rechnitzer fölgyógyult s most a rendőrség őrizetbe belyezte.

— A budapesti rendőrség nem vezeti elő az ébredő-vezért. Budapestről jelentik: A szegedi törvényszék múlt hó 17-ére tüzte ki Gyallay Mihály ébredő-vezér rágalmazási pörét, amelyet ellene egy szegedi ügyvéd indított. Gyallay azonban a tárgyaláson nem jelent meg. A törvényszék új tárgyalást tűzött ki és elrendelte Gyallay elővezetését. Gyallay azonban ezen a tárgyaláson sem jelent meg, mert a budapesti rendőrség nem teljesítette a szegedi törvényszék elővezetési parancsát. A bíróság hivatalosan vonja felelősségre a budapesti államrendőrséget az elővezetési parancs nem teljesítése miatt.

— Az orosz cárjelölt Zagrebbe költözik. Zagreből jelentik: A zagrebi orosz kolónia körében az a hír terjedt el, hogy Cyrill nagyherceg, aki nemrég cárnak proklamálta magát, néhány hét múlva állandó tartózkodásra Zagrebba fog költözni. Megbizottai, hir szerint, már tárgyalnak is egy nagyobb zagrebi palota megvásárlásáról a nagyherceg számára. Cyrill azért akarja elhagyni eddigi franciaországi tartózkodási helyét, mert Franciaország elismerte a szovjetkormányt. A zagrebi orosz templomban néhány nap óta már Cyrill cárért imádkoznak, ami nagy megütközést kelt a zagrebi orosz menekültek körében, akiknek nagyrésze Nikolaj Nikolájevics nagyherceget tekintik a cári trón várományosának.

— Szegedé az aradi vértanuk szobra. Szegedről jelentik: Október 6-án országos mozgalom indult meg, hogy a lebontásra ítélt aradi vértanuk szobrát Magyarországra hozzák. A kormány is magáévá tette ezt a mozgalmat és tárgyalni kezdett a román kormánnyal, hogy adják ki Magyarországnak a vértanuk szobrát. A román kormány hajlott a kérésre és úgy rendelkezett, hogy a szobor Magyarországra szállítható. Több magyar város versenyzett, hogy megkapja a szobrot, amelyet Szegednek ítélnék oda és ott állítják föl rövidesen az aradi vértanuk szobrát.

— Nem találtak fegyvereket a Krupp-gyárban. Berlinből jelentik: Hivatalosan megcáfolják a Times berlini külön tudósítójának azt a jelentését, amely Németországnak a versaillesi szerződés leszerelési rendelkezéseivel ellenkező magatartásáról szól. A cáfolat szerint Drezdában mindössze husz teljesen használhatatlan katonai nyeret, tíz rozsdás karabélyt és tizenöt gépfegyver-csövet találtak, a Krupp-gyárban nem gyártanak puskacsöveket és az ellenőrzőbizottság csaknem hatszáz látogatása során meggyőződött arról, hogy a német fegyveres erőnek egy da. abbal sincs több felszerelés, mint amennyit a versaillesi szerződés engedélyez.

— Halálozás. Löwy Vilmos Csantavéren életének 79-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése a kiterjedt rokonság és a község nagy részvételével ment végbe.

— Kártyarazzia a budapesti Uri Klubban. Budapestről jelentik: A rendőrség vasárnap hajnalban kártyarazziát tartott az Országos Magyar Uri Klubban, ahol az utóbbi időben erős hazárdjáték folyt. A detektívek lefoglaltak egy kilencmillió koronás bankot és a játékosokat, köztük két nemzetgyűlési képviselőt, nagykereskedőt, bankárt és magasállású tisztviselőt bekísérték a főkapitányságra.

— A lakás miatt. Debrecenből jelentik: Szirek Elek családos szabósegéd nagy lelépési díjért lakást szerzett. A lelépési díjat azonban nem tudta egyszerre lefizetni, mire ügyvédi felszólítólevelet kapott, hogy a „törvényes következmények terhe mellett” fizessen. A szabósegéd attól való félelmében, hogy a lakásból családostól kiteszik, agyonlőtte magát.

— Hány kiadást értek Anatole France művei? Anatole France munkái, noha azokat Az istenek szomjaznak írója a legfinomabb izlés legfelsőbb tizezeinek írta és mi sem állott tőle távolabb, mint hogy tömegcikk gyártására törekedjék, mégis a legszélesebb körökben jutottak elterjedtségre. Így aztán a Bonnard Sylvestre vétké című regénye 244, Jó barátok könyve 257, Thais 270, Ludláb királyné 251, a Vörös Illiom 398, Epikur kertje 121, az Ametiszt-gyűrű 175, Craniquibille 134, Bergeret ur Párisban 149, A pingvinek szigete 213, a Kékszakáll hét felesége 112, Az istenek szomjaznak 259, a Pártitű angyalok 178, a Kis Noziére 169 kiadást ért el, a többiek se maradtak 50—100 kiadáson alul. Ilyen körülmények között aztán igazán nem lehet csodálni, ha Anatole France olyan palotában lakott, amely valóságos muzeuma volt a vagyont érő, sőt megbecsülhetlen értékű műkincseknek.

— Kiutasították a vidovdáni merénylet egyik gyanúsítottját. Noviszadról jelentik: Mojzes József szobafestőt, aki huszonkét év óta lakik Noviszadon, a király ellen 1921-ben elkövetett kommunista bombamerénylet idején letartóztatták és hosszabb ideig vizsgálati fogságban tartották. A nyomozás során annak idején Mojzes közölte a beogradi rendőrséggel a harmadik bomba rejtékhelyét. Később Mojzes Józsefet szabadiábra helyezték. A hatóságok most megállapították, hogy Mojzes József bajai illetőségű magyar állampolgár, amiért a noviszadi rendőrség az államvédelmi osztály intézkedésére kiutasította az ország területéről. Mojzesnek december 1-ig el kell hagynia az ország területét.

— Eljegyzés. Somogyi Eszter Marleányt eljegyezte Karsai József, az államhivatalnok Debeliácsán. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— Lopás a vonatban. Noviszadról jelentik: Hopovszki András starapazovai gazdálkodó vasárnap Petrovácról Pazovára utazott. Utközben elaludt és mire Noviszadon felébredt, észrevette, hogy zsebéből ötezer dinárt tartalmazó pénztárcája eltűnt. Hopovszki feljelentést tett a noviszadi vasuti rendőrségnél és közölte, hogy a vonatban egy nő ült mellette, aki azonban amikor felébredt, már nem volt a kocsiban és azt hiszi, hogy ez a nő követte el a lopást. A nyomozás megindult.

— Újból megalakult Adán a kaszinó. Az adai kaszinó-egylet november 15-én újból megalakult és nyomban megválasztotta a tisztikart. Elnök: Dimitrijevic Simon közigazgatási jegyző, alelnök dr. Wolf Béla ügyvéd, igazgató: Zwick Rezső gyógyszerész, jegyzők: Beslic Dusán és Kirinc József tanítók, pénztáros: Burkovic István, tanító, ellenőr: dr. Britvic Jácó közs. orvos, könyvtárosok: Axim Brankó és Jecs Antal tanítók. Választmányi tagok: ifj. Árpási János tanító, dr. Balányi Sándor ügyvéd, Drozdik Imre róm. kath. esperes-plébános, Flott Nándor közs. aljegyző, dr. Holó Oszkár ügyvéd, Jakovljevic Aron közjegyző, Milutinovic Aron kereskedő, Sevic Lázár görög keleti plébános, Székely Bertalan malomtulajdonos.

— Lord Montague meghalt. Londonból jelentik: Lord Montague, volt indiai államtitkár meghalt. Montague Lloyd George kormányának volt tagja s annak idején Gandhi fellépése miatt kényszerült lemondásra.

— Olasz fascisták pokolgépes merénylete. Rómából jelentik: Fiandini nyugalmazott olasz alezredes címére postacsomagot kézbesített a veronai posta. A csomag felbontásánál felesége és tizenhét éves leánya is jelen volt. Alig bontotta föl a csomagot átkötő spárgát az alezredes, amikor a csomag felrobbant és a benne elhelyezett vaszilánkok súlyosan megsebesítették a család mind a három tagját. Fiandini az utóbbi időben élénk fascistaellenes tevékenységet folytatott. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a pokolgépes merénylet tettesének kinyomozására.

— Egyesületet alakítottak a fog lazulásának megelőzésére. Berlinben dr. Neumann Róbert egyetemi fogásztanár elnöklése alatt egy új egyesület alakult meg azzal a feladattal, hogy a parodontose, vagyis a fogak körüli szövetek eigenyedésének megelőzésére alkalmas módszereket megteremtse és ezzel a fogak időbeli meglazulását, elpusztulását megakadályozza. Ezek a genyes megbetegedések igen gyakoriak és idővel okvetlenül a fog pusztulására vezetnek. Kezdetben csak a fognyak nyilvánul érzékenynek, majd később a fogak lassan megmozdulnak. A foghús széle alatt gennyel telt tasakok képződnek, a csontszél is sorvad és mindezek következtében a fog elveszti tartását és kihull. Hogy mi okozza ezt a vétesz kihatású folyamatot, illetve miért lép fel az egyik embernél korábban, mint a másiknál azt még nem derítette fel a tudomány és ezért mindenképpen üdvözlendő a berlini fogorvosoknak az a lépése, hogy tudományos eszközökkel óhajtják ezt a rejtélyt kideríteni.

— Tilos a héber nyelvű tanítás a munkácsi cionista iskolában. Prágából jelentik: A cionisták egyesülete Munkácson nemrég félmillió cseh korona költséggel gimnáziumot létesített, amelyben héber nyelven akartak tanítani. Most aztán a prágai közoktatási minisztérium ezt tiltotta, utasítással az 1866. évi törvényre, amely szerint felekezeti tanintézetekben a tanítás nyelvét csak az egyházi vagy a felekezet előjárósága állapíthatja meg, de semmiesetre sem valamely társadalmi egyesület.

— Meghalt olvasás közben. Budapestről jelentik: Nagy István nyugalmazott szolgabíró vasárnap délután olvasás közben összeesett és agyvérzés következtében azonnal meghalt.

— Elkészült az angol-német kereskedelmi szerződés. Londonból jelentik: A *Westminster Gazette* szerint a német-angol kereskedelmi szerződés megkötésének akadályai elhárultak. A szerződést néhány nap múlva aláírják. A *Daily Telegraph* a németek legújabb engedékenységét azzal magyarázza, hogy nem akarják magukat lehetetlenné tenni a londoni pénzpiacra. Ez idő szerint azonban, írja a lap, dominiumainkat sem láthatjuk el pénzzel, tehát nem ígérhetünk semmit konkurrensainknak sem.

— Elutazott Genfből a moszuli küldöttség. Genfből jelentik: A Népszövetségnek a moszuli határ tanulmányozására kiküldött bizottsága vasárnap elutazott Londonból Bagdadba.

— Bajorszámban inzultáltak két antant tisztet. Münchenből jelentik: A szövetségi ellenőrzőbizottság néhány tisztje a napokban Ingolstadtba érkezett, hogy a békeszerződés értelmében előírt ellenőrzést az ottani katonai fegyverraktárban megéjtse. Amikor az antant tiszték autója a Duna hídján keresztül hajtattott, hatalmas tömeg állta útját az autónak, amely megállásra kényszerült. A tömegből előbb hangos szitkok, majd kövek, vasdarabok és döröngök repültek az autóra. A bajor rendőrök csak nehezen tudták az autót kiszabadítani a tömegből. Az antant tiszték, akik közül szerencsére egy sem sebesült meg, jelentést tettek az ingolstadti rendőrfőnöknek az esetről, aki a Duna hídjánál inspekciónak teljesítő rendőrtisztet állásából azonnal felüggesztette és az inzultálók ellen megindította az eljárást.

Szabados Béla városi állatorvos külföldi tanulmányutjáról hazatért és rendelését lakásán újból megkezdte. VII., Karadiórdiev trg 2/ (Hitelbank palota). Telefon 413.

— Az oroszországi német zsidók tömegesen vándorolnak Mexikóba. Newyorkból jelentik: *Calles* tábornok, Mexikó új köztársasági elnöke székfoglalója alkalmával kijelentette, hogy enyhíteni kívánja a bevándorlási törvényt és szívesen fogadja be a hontalanná vált zsidókat. Az elnöknek ez a pusztá ígérete elég volt arra, hogy megkezdődjék Oroszországból a német zsidók bevándorlása Mexikóba.

— Csernoch János hercegprímás ötven éves papi jubileuma. Esztergomból jelentik: Vasárnap ünnepelték Csernoch János biboros-hercegprímás ötven éves papi jubileumát fényes ünnepségek közepette. A főpap az esztergomi Bazilikában celebrálta aranymiséjét, majd egyházi beszédben válaszolt az üdvözlésekre és hangsúlyozta, hogy tőlt származása és nem magyaros hangzása neve nem volt soha akadály a ervényesülésének, mert Magyarországon a teljes polgári jogegyenlőség elvét tiszteletben tartották. A hercegprímás ezután a polgárok egyetértéséért imádkozott. — Budapestben is fényes egyházi ünnepségek keretében ünnepelték meg Csernoch hercegprímás jubileumát.

— A Baldwin-kormány is elismeri a szovjetet. Londonból jelentik: Mint a Reuter-iroda beavatott helyről értesül, azok a feltevések, hogy a Szinovej-felelevél ügyével és az orosz kérdéssel foglalkozó kormánybizottság vizsgálatának célja Oroszország elismerésének kérdéséért újra vita tárgyává tenni, nem helytálló, mert mindez már rendezve van. Chamberlain beszéde semmi esetre sem annak jele, hogy ilyen újabb vita készülne. Mindazonáltal teljesen világos, hogy a két kormány között bizonyos megoldatlan kérdések még vannak. Természetes, hogy a kormánybizottság minden erre vonatkozó kérdéssel foglalkozni fog. Semmi valószínűség sincs azonban arra, hogy az Oroszországgal való kapcsolatokat megszakítsák. A szerződés ratifikálása a parlamenttől függ.

— Temesvári zeneszerző halála Amerikában. Newyorkból jelentik: A Temesvárról kivándorolt Henschel Károly zeneszerző Newyorkban negyvenéves korában meghalt. Henschel néhány évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, ahol nagy nyomorban élt. Hosszu ideig működött Temesvárott mint zenetanár. Számos operát és balettet írt. A budapesti opera a múlt évben adta elő „Aphrodisia” című operáját.

— A Hattyu szentái bemutatója. A kikindai műkedvelők a *Hattyu* nagy sikerű bemutatója után turnéra indulnak Molnár Ferenc kitűnő vigjátékával. A körút első állomása Senta, ahol a kiváló kikindai műkedvelő gárda Fischer Félixné Péchy Paula vezetésével a bemutató szereplőivel szombaton, november 22-én este adja elő a *Hattyu*-t, a szentái zsidó nőegylet rendezésében. Az előadás iránt Szentán óriási az érdeklődés.

Reményi fotoszalagonban az összes fényképészeti munkások 25% árengedménnyel készülnek.

— Itt a tél. Május vége felé még fűtöttünk. Most november közepe és már megint fűteni kell. Fűteni, de nem úgy, mint ősz derekán, hanem, mint a tél kellős közepén. Mit kezdünk az átmeneti kabáttal, ha a nyárból alig van átmenet a tébe és a téből egyszerre csöppenünk bele a nyárba? A vitorlavászonruha és a prémesbunda között nincs semmi, ami talán nem is baj, mert elég nagy gond a vászonruha és a prémesbunda egymagában is. És ugy lehet, hogy a természet talán azért gazdálkodik így az idővel, mert tudja, hogy mennyi gondot ad az is, ha négy évszak viszontagságai helyett csak két évszak ellen kell védekeznünk. Köszönet a természetnek, amely segítségünkre siet. Ez a segítség annál meghatóbb, mert a természet igazán az egyetlen, aki még gondol ránk és aki kieszelje, hogyan hűhatunk ki megszégyenítés nélkül a divat diktatúrája alól, amelynek terheit amugy se tudnók elviselni. Persze, egy kis baj van a téli bunda körül, de ezt talán mégse kívánhatjuk a természetől, hogy mindenről ő gondoskodjék. Valamit nekünk is kell tennünk magunkért és tessék elhinni, szemet is csak azért nem ad a természet, hogy a létért való küzdelemben tökéletesebbé fejlődjenek fizikai és szellemi képességeink. Ó, a természet jó, a természet bölcs. Csak ez a hideg ne volna olyan komisz.

— Pethes Imre temetése. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt temették el Pethes Imrét, a Nemzeti Színház művészt a színház előcsarnokából. Az egyházi szertartás befejezése után *Wlaschts* Gyula báró az állami színházak, *Hevesi* Sándor a Nemzeti Színház igazgatósága nevében tartott gyászbeszédet. *Rózsahegy* Kálmán a Nemzeti Színház, *Dalnoki* Viktor az Opera tagjai, *Géczy* István a Színészszövetség, *Vitéz* Miklós a Szerzők Egyesülete és *Schöpllin* Aladár a Kritikusok Szindikátusa nevében bucsuztatták el Pethes Imrét. Azután kocsira emelték a koporsót és megindult a gyászmenet a Kerepesi-temető felé. A kerepesi temetőben *Almássy* Endre a művész barátai, *Forgách* Antal dr. az Akadémia növendékei, *Viberl* József pedig a Nemzeti Színház műszaki személyzete nevében tartottak beszédet. Majd a Budapest főváros által adományozott díszsírhelyen elhantolták Pethes Imre hamvait.

— A budapesti rendőrség őrizetbe vett egy brazíliai magyar bankárt. Budapestről jelentik: A rendőrség vasárnap délelőtt őrizetbe vette Zoltán László 29 éves bankárt, aki ismert egyéniség volt azok között a tőzsdebizományosok között, akik óriási üzleteket bonyolítottak le a hossz idején. Ebben az időben *Bodroghy* Ernő és *Faragó* Imre nevű társaival együtt dolgozott. A beszédben Zoltán kellemetlen helyzetbe került, amennyiben társai 1000 Duna-részvényt és 600 millió osztrák koronát magukhoz véve megszöktek. Zoltán, aki ilyen módon nem tudott kötelezettségeinek eleget tenni, feleségével együtt ugyancsak kiszökött Brazíliába. Amikor Budapestben az értékpapírok ára erősen esni kezdett, ügyvédje értesítette, hogy térjen vissza Budapestre, mert ittmaradt ingóságaiából minden követelés fedezhető. Zoltán vissza is tért, megkezdte a tárgyalásokat a hitelezőkkel, azonban ismét nem tudott fizetni és a hitelezők, akik nem akartak tovább várni, megtették a bünvédelmi feljelentést. Zoltánt vasárnap délelőtt bevitték a rendőrségre.

— Anyagyilkos elmebeteg. Párisból jelentik: Borzalmas családi dráma tartja izgalomban a francia főváros munkásnegyedét. *Henri Pradelle* 24 éves neuraszténias és gyengeelméjű munkás revolverrel agyonlőtte alvó anyját és a borzalmas tett elkövetése után megszökött. A szomszédok reggel fedezték fel a gyilkosságot és értesítették a rendőrséget. A nyomozás során megtalálták az anyagyilkos holttestét egy szomszédos utcában levő bérház lépcsőjén. A gyilkos magával is végzett.

— A román nemzeti párt szónoka kormánybukást jósol. Brassóából jelentik: A román nemzeti párt Brassóban népgyűlést rendezett. Az első szónok *Popovics* Mihály, volt miniszter, az utlevélpanama ügyét szellőztette. Az erdélyi parasztokat — mondotta — kirabolták s azután államtitkárok, miniszterek testvérei, képviselők, ügyvédek, rab-szolgákvitelt indítottak. A botrány Bukarestből áterjedt az egész országra s alighanem az lesz a vége, hogy teljes mértékben felfedi a korrupciót. A felelősség ezért a botrányért a miniszterelnököt terheli, aki a belügyi tárcát is vezeti. Szóvatette *Popovics*, hogy a kamarában a párt határozati javaslatát még szavazás alá sem bocsátották. Az igazságügyminiszter, aki a kamarában kijelentette, hogy az ügyre teljes világosságot fog deríteni, most takargatja a bűnösöket. Végül kijelentette, hogy a kormány előbb-utóbb távozni fog.

— A rákosszentmihályi tömeggyilkosság a budapesti ítélőtábla előtt. Budapestről jelentik: A budapesti tábla hétfőn kezdte meg a rákosszentmihályi tömeggyilkosság felelősviteli tárgyalását. A törvényszék tudvalevőleg háromhetes főtárgyalás után *Molnár-Tóth* Józsefet háromrendbeli gyilkosság miatt kötél általi halálra, *Kanossai* Dezsőt, mint bünszegédelmet életfogytiglani fegyházra, *Ditrői* Albertet pedig hatévi fegyházbüntetésre ítélte, a három vádlott feleségét pedig, valamint *Böhm* Imre magántisztviselőt

és *Boócz* István mérnököt felmentette. *Szegi* Mária varrónőt pedig hat hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen egy a védelem, mint az ügyesség felebezést jelentett be, azonban időközben a főügyesség a vádlottak feleségei és *Böhm* Imre ellen visszavonta felebezését, *Ditrői* Puskás Albert pedig a fegyházban meghalt. A hétfői táblai tárgyaláson tehát csak a többi vádlott jelent meg. A hétfői tárgyalást csaknem teljesen kitöltötte *Pogonyi* Nándor táblabírónak, az ügy előadójának az elsőfokú bíróság ítéletét ismertető referádája.

— A világ élestará. Ezt a büszke nevet adományozta magának az Egyesült-Államok, de tegyük azonnal hozzá: egész jogosan. Mint ugyanis az amerikai lapok írják a rossz időjárás következtében nemcsak Európa legnagyobb részében, de nyugati Kanadában is nagyon gyenge volt a termés, viszont Amerika kitűnő természettel dicsekedhetik. Így azután naponként körülbelül két millió mázsa gabonaneműt vásárolnak európaiak a boldog Amerikában. A nagy kereslet természetesen jól megdrágítja a buza árát és elhihető, hogy pl. egy *Andrew Cutten* nevű közel két millió dollár, azaz negyven millió frank értékű gabonát adott el. Boldog, irigylendő Amerika! Hogy a gazdagodás, a fejlődés mily óriási méretekben halad az Egyesült-Államokban, de különösen mennyire észlelhető ez Newyorkban, bizonyítja a következő adat is. Newyork uccai forgalma már a békében is szédítő arányokat öltött. Az újabb időben pedig oly nagymérvű lett, hogy a rendőrség kénytelen volt szigorú szabályokat életbe léptetni. Ezek szerint csak a széles körutakon haladhatnak a kocsik két irányban; a kereszt-uccák közül azonban a páros számúakban a járművek csak keletről nyugat, a páratlan számúakban pedig csak nyugatról kelet irányában közlekedhetnek.

— Nagy hajókatasztrófia egy finn kikötőben. Kopenhágából jelentik: A finnországi Kotka kikötőben nagy hajókatasztrófia történt. Az áldozatok számát sikerült megállapítani. A halott kapitánynál talált hajóokmányokból kitűnik, hogy a gőzösön több mint negyven ember volt. Tíz holttestet már kihalásztak a tengerből, huszonkét sebesültet szállítottak a kórházba, akik közül tízen meghaltak, a hiányzókat most kutatják a buvárok.

— A sentai szerb nőegylet teadélutánja. A sentai szerb nőegylet november 21-én, a Mihálynap bucsu alkalmával deadélután rendez.

— „Csirkefogó gazember!” a címe Szenes Béla ötletes tréfájának, amely november 30-án kerül színre a suboticei Zsidó Nőegylet műsoros teadélutánján.

— Osztrák horogkeresztesek együtt söröztek a kommunistákkal. Bécsből jelentik: Hernalis egy tágas vendéglői helyiségében tegnap gyűlést rendeztek az ifjú nemzeti szocialisták. A gyűlésre beállított vagy száz kommunista, amiből nagy botrány lett, mert a kommunisták közbeszólásokkal zavarták a horogkeresztesek szónokait, végül söröskancsókkal és székekkel dobálóztak, de a helyszínen termelt a rendőrség és helyreállította a nyugalmat. A gyűlés azon tul csendesen folyt le, a vége pedig az lett, hogy a horogkeresztesek meghallgattak egy kommunista szónoklatot is és mikor a népgyűlés bevégeződött, ifjú nemzeti szocialisták és kommunisták egymással elkeveredve letelepedtek a kocsmasztalokhoz és testvériesen söröztek.

— Egységes rendőri szervezet készül Romániában. Bukarestből jelentik: *Tatarescu* belügyi államtitkár Bukarestbe érkekezletre rendelte be az ország valamennyi rendőrprefektusát. Az értekezletnek az a célja, hogy a rend fenntartására szolgáló intézkedéseket az ország egész területén egységessé tegyék. Az államtitkár közölte, hogy a belügyminisztériumban törvénytervezet készül a különböző rendőri és csendőrhatalások együttműködéséről.

— Wegener a színpadról ökörnök mondott egy illetlen színházi látogatót. Bécsből jelentik: Nem mindennapos eset történt a bécsi *Kammerspiele* pénteki előadásán. *Sacha Guitry Jaqueline*-jét játszották Wegener Pállal, mint vendég szereplővel. Mindjárt az első felvonás elején általános megbotránkozást keltett és a híres vendégművész figyelmét sem kerülte el, hogy a zsöllyék első sorában egy ur hátat fordított a színpadnak, rákönykölt a szék támlájára és úgy integetett egy hölgynek. Mikor a függöny az első felvonás után legördült, az illető földszinti néző még mindig háttal fordult a színpadnak. A zugó tapsokra megjelent a függöny előtt Wegener, meghajította magát és hangosan lekiáltott a zsöllyék felé:

— Ökör!

Az egész földszint elérte, hogy kinek szól ez az erélyes megrovás s a közönség még jobban tapsolta Wegener. A rendreutasítás után még zugott a taps, mikor az aposztrofált férfi fölkel és távozott.

— **Sentai gabonaárak.** Buza 370, árpa 260, ótengeri 250, morzsolt tengeri 160, csöves 110, zab 250, muhar 905, repce 600, köles 205, bab 200, korpa 170. Irányzat szilárd.

— **Lakást építenek a petrovozelői tanítóknak.** Sentáról jelentik: A petrovozelői iskolaszék elhatározta, hogy tanítóinak lakást épít. Erre acélra félmillió dinárt irányoztak elő.

— **A sentai Atlétikai Klub Katalin-bálja.** A sentai Atlétikai Klub november 23-án Katalin-bálat rendez, amelyen elő fogják adni a „Gyimesi vadvirág”-ot.

Lepedat i Jovanović suboticaei főelárúsnaknál vásárolt sorsjegyek közül november 15-én kisorsoltak:

500.000 dinárt nyert: 49844.
10.000 dinárt nyert: 9361.
2000 dinárt nyert: 29914 71056.
1000 dinárt nyert: 15408 58410 65202.
600 dinárt nyert: 6766 10869 29992
41079 57014 76280 78338 83267 86202
87998 88833 46.
400 dinárt nyert: 4593 6765 86 9327 35
9657 62 10815 56 76 92 15445 16352 55
17515 90 18919 19133 22128 55 69 22960
24261 63 25562 26264 27099 100 28106
10 64 29944 86 30905 67 35423 27 32
36336 44 37939 41001 47 42206 45373
46949 56 67 97 48096 49850 93 51233 46
300 53244 54106 77 55744 53 64 68 56303
63 57 61 72 89 57042 58425 79 82 59517
42 60457 63616 64731 56 81 89 65244 47
66430 71 67562 69831 43 70325 35 43
71006 13 53 72 72506 34 51 75657 58 76
89 76205 20 77959 82033 42 80 93 83238
59 81 85 83550 80 86201 3 24 78 87909
13 55 88862 89432 39 91002 11 81 94132
44 61 77 95964 97 98 96801 82 90 98629
30 53.

— **A délamerikai háború hatvanadik évfordulója.** Most volt hatvan éve annak, hogy a kis Paraguay állam megüzente a háborút a hatalmas brazilai császárnak és szövetségeseinek: Argentínának és Chilének. Ez a háború méreteiben sokkal kisebb volt, mint a fél századdal később kitört európai vérfürdő, de lefolyása nem volt szegény tragédiákban. A kis Paraguay teljes öt évig állt ellen a hatalmas hármasszövetségnek, mignem csaknem egész férfi lakossága elpusztult. Kétfélmillió lakosból mindössze háromszázezer maradt életben, tulnyomórészt asszonyok és rokkantak, gazdag farmjai helyén sivár pusztaság támadt és lakosai, akik Dél-amerikai legvagyonosabbjai voltak, lerongyolódtak. A háború után a buzgó katolikus lakosság kénytelen volt a többnejűséget elfogadni, hogy a teljes elpusztulástól megmeneküljön. Ma már ismét nyolcszáz ezer lakosa van Paraguaynak, akik békés földműveléssel egészíthetik a hatvan év előtt kapott és még mindig sajnó borzalmas sebeket.

Gyomororbélzavaroknál, főfúvódásnál, főbőgésnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár »Ferenc József« keserűvíz alapján kitisztítja az emésztés utját.

KINTORNA

A férj, jámbor fűszerkereskedő megtudta valahogyan, hogy a felesége viszonyt folytat egy harisnya-ügynökkel. Sokáig törte a fejét, hogyan intézze el ezt a kellemetlen ügyet, végre is leült az írógéphez és a következő levelet fogalmazta meg:

T. C.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy f. hó 12-ikén arról értesültem, miszerint ön meg nem engedhető módon udvarol a feleségemnek. Felkérem, hogy a további érintkezést nimmal haladéktalanul szüntesse meg.

Teljes tisztelettel

Szobotica, november 16. X. Y.

A címzett, mihelyt megkapta a levelet, az alábbi választ küldte a feladónak:

T. C.

F. hó 16-ikán kelt körlevelét megkaptam és annak értelmében fogok eljárni.

Teljes tisztelettel

Szobotica, november 17. W. X.

A plébános uzsonnára van meghívva egy falubeli uri családhoz. A pompás tejeskávé és nagyszerű kuglóf elfogyasztása után lesétálnak a háziasszonnyal a kertbe. Egyszerre fülsértő indiánus-csatakialtással odaront hozzájuk kezében egy döglött patkánnyal a háziasszony kislia:

— Ne félj, mama, — üvöltött — már meg van döglöve. Addig ütöttem a fejét egy karóval és addig tapostam, amíg csak...

Ebben a pillanatban megpillantja a gyerek a lekipasztort, mire így fejezi be a mondatot:

— ... amig csak a jó isten magához nem szőlította.

Egy régi vajdasági kereskedő-cég új könyvelőt fogadott. Az új könyvelő sehogyan sem akart a cég idősebb főnökének szokásai szerint könyvelni, no meg nem is volt soha á jour. Emiatt azután a főnök szemrehányást tett neki, magyarul mondvá: összeszidta. A könyvelőben fellángolt az önérték és provokáltatta a főnökét. Az öreg ur a megbízottakat kidobta, aztán odament megsértett könyvelőjéhez:

— Maga, fiam, — mondta neki — ne levagiaskodjon, hanem vezesse rendesen a könyveket, ott talál elég tételt.

SPORT

Külföldi futballeredmények. Bécs: Amateur—WSC 2:1 (1:0). Erős, szép küzdelem. Rudolfshügel—Wacker 3:1 (1:0). Nagy meglepetés. WAC—Ostmark 4:1 (1:1). München: Wacker—FC Nürnberg 4:2. Nürnberg: IFC Nürnberg Schwaben 3:0. Stuttgart: FC Stuttgart—FC Pforzheim 2:1. Grac: Slovan (Bécs)—Grazer AK 2:2. Brax: BFC—DFC komb. (Prága) 1:1. London: Corinthianok—Délafrika 4:1. Az angol amatőr csapat fölényes játék után győz. Krakó: Pogon—Visla 3:2.

Magyar boxolók sikere Münchenben. Münchenből jelentik: A dán turáról hazatérőben a TTC boxolói most vasárnap Münchenben versenyeztek. A magyarok közül Lövig eldöntetlenül végzett Robert Muypes ellen, Frank pedig fölényesen, biztosan legyőzte Funke bajor boxolót.

Svédország—Olaszország 2:2. A Milanóban lefolyt mérkőzést huszezer ember nézte végig. Az első féldőben a svéd csapat volt fölényben és sikerült is megszerezniük a vezetést. Az olasz csapat a szünet után nagyszerűen feljavult és egymásután két góllal eldöntetlené tette az eredményt. A mérkőzést Vértés (Magyarország) vezette.

Bécsi csapatok veresége Prágában. A bécsi proficsapatok közül vasárnap a

Hakoah és a Vienna Prágában játszott. A Hakoahnak a Slavia volt az ellenfele, amely erős küzdelem után 7:2 arányban megverte a bécsi csapatot. A Hakoah védelme csődöt mondott. A Vienna a Spártával játszott. A csehszlovák bajnokcsapat, bár öt tartalékkal állt ki, szép játékkal biztosan győzött. A Spárta góljait Horeys és Priboj, a Viennáét Seifert lőtte.

KÖZGAZDASÁG

A szigorú védegyelet

Az utóbbi időben egyre-másra szaporodtak az olyan kényszer-egyezségek, amelyeknél az adósnak csak az volt a célja a fizetéseképtelenség bejelentésével, hogy adósságainak egy részétől szabaduljon. Azért jelentettek egyesek fizetéseképtelenséget, hogy kiegyezzenek s az egyezséggel egy csomó pénzt keressenek. Mióta Noviszadon megalkult a hitelezői védegyelet, azóta az ilyen kényszer-egyezségek megkötése meglehetősen nehézé vált, mert a védegyelet alaposan érdeklődik, hogy milyen okok folytán lett az adós fizetéseképtelen s hogy a felajánlott kvóta megfelel-e a tényleges helyzetnek.

Hétfőn délután is három fizetéseképtelenségi ügyet tárgyalt a noviszadi hitelezői védegyelet *Miloszavljevics* Lázár elnöke alatt s mind a három ügyben úgy határozott, hogy a kényszer-egyezségi ajánlat-hoz nem járul hozzá.

Kolb Adolf debeliácsi kereskedő 160.000 dinár passzívával jelentett fizetéseképtelenséget, hitelezőinek előbb 40 százalékos kvótát, később, mikor a védegyelet ezt nem fogadta el, 50 százalékos ajánlott. A mai ülésen úgy határoztak, hogy ezt sem fogadják el, 75 százalékos kvótát követelnek s azt, hogy hat hónap alatt fizesse ki tartozását. **Petrovacska** Testvérek opovai kereskedő 192.000 dinárral lett fizetéseképtelen, 35 százalékos egyezséget ajánlott, amit később 50 százalékra emelt. A hitelezői védegyelet tőle is 75 százalékos és 6 hónapon belül való fizetést követel. A legnagyobb összegű fizetéseképtelenségi ügy, amit már tárgyalt a Védegyelet, **Trebics** László veliki-beckereki textilkereskedő ügye, aki 688.000 dinárral fizetéseképtelen s felajánlott 35 százalékos egyezséget, amit később 50 százalékra emelt föl. A mai ülésen úgy határoztak, hogy kiküldik az egyik hitelezőt, **Virág** Emilt, hogy a helyszínen állapítsa meg az adós státusát.

A bácskai árvizkárosultak segélyezése. Noviszadról jelentik: A kormány a bácskai árvizkárosultaknak háromszázezer dinár gyorssegélyt utalt ki vetőmag beszerzésére. A segély kiosztását a városok, illetve községek vezetőségei a mezőgazdasági szövetkezetek bevonásával állapítják meg. Noviszadon hétfőn kellett volna a felosztásnak megtörténnie, azonban a meghívott szövetkezetek képviselői nem jelentek meg. Ezért az ülést péntekre halasztották.

Festékgyárra akarják átalakítani a noviszadi gázgyárat. Noviszadról jelentik: Vig Vilmos, a Centralna Banka noviszadi fiókjának igazgatója egy német festékgyár nevében ajánlatot tett a városnak az 1918 óta üzemben kívül levő városi gázgyár megvásárlása tárgyában. A vállalat a gázgyárat festékgyárra akarja átalakítani. Ezzel kapcsolatban most az a terv merült föl, hogy a város részvételével részvénytársaságot alakítsanak a gázgyár újból való üzembehelyezésére, mert különösen ipari köröknek nagy érdekük fűződik hozzá, hogy a gázszolgáltatás Noviszadon ismét meginduljon.

TŐZSDE

Zilrich, nov. 17. Zárlat: Budapest 0.0069%, Berlin 123.50, Newyork 518.75, London 24.035, Páris 27.425, Milánó 22.45, Prága 15.475, Bukarest 2.85, Varsó 100, Bécs 0.007323, Szófia 3.755, Beograd 7.5025, Amsterdam 208.40, Brüsszel 25.15.

Beograd, nov. 17. Zárlat: Páris 365—367, London 318.50—319.50, Newyork 68.70—68.75, Genf 1338—1338.50, Milánó 298—298.75, Prága 205.50—206, Bécs 9.70—9.73, Berlin 16.45, Bukarest 38—38.50, Budapest 9.30, Szófia 51.50.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 17. Az irányzat változatlan, a forgalom szűk keretek között mozgott. Irányárak: Buza bácskai 76—77 kg.-os 372.50 dinár, szerémségi 74—75 kg.-os 370 dinár. Zab 280 dinár. Tengeri 170 dinár, tengeri száritott 250 dinár. Liszt 0-ás GG. 570 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, november 17. Gyenge érdeklődés mellett 460—462.500 koronás pénzájánlatok vannak 77 kg.-os tiszavidéki búzára, budapesti paritásában. Rozsban nincs nagyobb kínálat, a kereslet is gyöngye. Budapesti paritásában 410—415.000 koronás pénzájánlat van rozsra.

A takarmánycikkek piacán tengeriben van élénkebb kínálat. Új: morzsolt tengeri 250—252.500, csöves tengeri 185000 koronával kötötték budapesti paritásában. Takarmányárpa 400.000 koronával kelt el, hántolni való árpáért 450.000 koronát fizettek. A zab nehezen helyezhető el, a legjobb minőségű áruért 390—395.000 koronát fizettek.

Chikagói gabonátőzsde, nov. 17. Buza prompt 2. min. 153, Buza prompt 3. min. 150.25, Buza decemberre 154.125, Buza májusra 161.375, Buza júliusra 141, Tengeri prompt 2. min. 123, Tengeri decemberre 113.125, Tengeri májusra 118.125, Tengeri júliusra 118.875, Zab decemberre 58.25, Zab májusra 58.375, Zab júliusra 56.375, Rozs decemberre 136.875, Rozs májusra 138.75.

Newyorki gabonátőzsde, nov. 17. Buza őszi vörös 173.5, Buza őszi kemény 168.5, Tengeri 128, Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat búzánál szilárd, tengerinél tartott.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy felejthetetlen édes anyánk, nagyanya, dédnagyanya és anyós

Özv. KRAUSZ JAKABNÉ
szül. PASKUS ROZÁLIA

1. évi november hó 16-án életének 70. évében hirtelen elhunyt.

A megöledogult hült tetemeit kedden u. 3 órakor fogjuk a Dunavka-utca 20. számú gyászházból az izr. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Subotica, 1924. november 17.

A gyászoló család
(Minden külön értesítés helyett)

Párisba utazom
december 6-án
Megbízásokat elvállalok
Cim a kiadóban

HASKÖTŐK SÉBÜRÖTŐK

MŰVEGTAGOK NYENESTARTÓK
speciális készítő 8788

MAYERHOF optikus, SUBOTICA

Vidéki megrendelések azonnal készülnek!

BUTOROK

hálók, ebédlők, leányszobák,
teljes lakásberendezések

mélyen leszállított áron

Megrendelést pontosan készítik, saját vagy adott rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben. Jótállással!

Éder Kálmán mű- és butor-
asztalos

MŰHELY és BUTORRAKTÁR:

Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

AJÁNLOK

kereskedőknek és viszontárúsítóknak mindennemű

DÉLIGYÜMÖLCSÖT

és olasz terményeket, közvetlen behozatal
ugymint, frissen

maróni, citrom, datolya, kaliforniai-szilva,
malaga, mazsola, füge, füzes, kosaras és
csemege füge. Mindennemű déligyümölcs
állandó raktára

WEISZ JÓZSEF NAGYKERESKEDŐ

Subotica, Rudićeva ulica br. 1.

ZSAK, ZSINEG, PONYVA

kötélárak, halászati csikkek, gurtnik, kárpitoscikkek
jutahessziáknak olcsó beszerzési forrása.

ZSAK KÖLCSÖNZŐ

LEH és EPSTEIN NOVISAD

8584

Temerinska ulica 9.

Vatta

nürnbergi áru, szürke, rolniban
és táblában, elsőrangú minőség
leszállított áron 25 din-ért

8738

kapható

SCHOSSBERGER és BOKOR cégénél, **NOVISAD**
Futoški put 13

25—50 ml vastag, gyökeres

akácfákat

vagontételekben keresek.

Cim a kiadóban.

8738

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra
vagontételben és hajórakományoként
prima egészséges hűk, gyertyán, vegyes-
hasáb és dorongfát, továbbá száraz vil-
lázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi
árak mellett.

4713

„DANICA”

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

ANANKÉ!

Irta: E. Vittecoq

— A rendőrség sohse hitt nekem, — mondta az ismeretlen, akivel együtt ültem a padon — de a dolog mégis úgy történt, ahogy most előadom Önnek. Mindhiába: a végzet rabjai vagyunk s akit az pusztulásra szán, az elpusztul... Ne mosolyogjon, uram!

...Hol is kezdjem! Szemtanuja voltam az egész drámának. De hogy az egészet megértse, előbb néhány részletet kell elmondanom. Gazdasági felügyelő vagyok — azaz voltam, mert amióta az a rettenetes eset történt, képtelen vagyok bármiféle rendes állást ellátni. Nézze csak a kezemet... ezt az ideges remegést — azóta van ez is!

Hat hónapja, hogy a régi gazdám Indiába utazott és az ő ajánlatára szerződöttem le Archibald Helley ezredes, akinek Yorkshireben volt a birtoka. A kastély egész személyzete: egy öreg portás, egy szakácsné és egy szobalány. Az ezredes a mult nyáron nősült és felesége híres szépség volt. Akkoriban jött először a kastélyba és én kalauzoltam végig a régi épület rengeteg szobáján. Észrevettem, hogy valami elégedetlenség gyötri, minden inkább volt, mint jókedvű és különösen akkor komorodott el, amikor elmondtam, hogy a hatalmas zenélőórához, amely az egyik falon lóg és amelyet VIII. Henrik király ajándékozott férje egyik ösének, az a hagyomány tapad, hogy valahányszor megáll: meghal valaki a kastély urai közül. Mistress Helley megremegett:

— Valóban ezt beszélik? — kérdezte férjétől.

— Igen. Így beszélik.

Csakhamar észrevettem, hogy férj és feleség közt valami feszültség lappang és néha egész véletlenül brutális szóváltásokat hallottam. A portástól aztán megtudtam, hogy az ezredes csak azért hozta a kastélyba az asszonyt, hogy elrejtse egy régi imádoja elől.

...Egy este egyszerre éles csöngetés vert föl. A többi személyzet már mind lefeküdt, én szaladtam a budoárba, ahonnan csöngettek. Mistress Helley sápadtan és szinte ajultan hevert egy karosszékhelyen és félelemtől fildokló hangon mutatott az órára:

— Megállt!

— Madame, hozzá sem nyultam.

— De hát akkor... Valaki meg fog itt halni?

Mindent elkövettem, hogy növekvő izgalmat lecsillapítsam, de hiába.

— Menjen az ezredesért.

Szóltam az ezredesnek, aki azonnal a budoárba ment, amelynek ajtaját elefejtette betenni. Magam ott maradtam a folyosón és szinte kővé meredtem bámultam be a nyitott ajtón.

— Nézze, Archibald — szólt az asszony — a zenélőóra megállt.

— Biztosan elefejtették felhúzni!

— Nem, Charlie, jól tudja, hogy minden reggel felhúzzák. És én arra gondolok...

— Hát csak nem hisz ilyen ostobaságokat?

— De igen, hiszek... az óra sohasem esált. Olvastam az áldozatok nevét is...

— De miért ép maga volna az, aki meghal...

— Vagy maga...

— Vagy én?

— Valahányszor az óra megáll, meghal a kastély ura...

— Ugy... Értem!

Megfigyeltem a két arcot. Az ezredes most már ép olyan sápadt volt, mint a felesége.

— Mire gondol? — kérdezte az asszony.

— Hogy mire gondolok? Arra, hogy régi szerelme Reginald, tegnap óta itt van a környéken. Nem tudom pontosan, hogy merre rejtőzik, de azt tudom, hogy mindenáron el akarja magát vinni innen. Mindenáron... Ha az óra megáll, akkor valaki meghal...

— Hallgasson! — sikoltotta rémülten a felesége.

— Ezt az átkozott Reginaldot nem tudom elcsipni... És minthogy valakinek most meg kell halni... mert én élni akarok, hát maga lesz az... Igen megölöm...

— De hiszen szeret, — suttogta rémültében az asszony, arcát kezébe rejtve.

— Óh, hogyc, de az életemet is szeretem. Az óra megállt, a végzetet ki kell engesztelni, a maga halála lesz az, amely kiengesztelheti...

...Aztán — folytatta az elbeszélő — csak egy zuhanásra emlékszem, berohantam a szobába, ott feküdt a földön mistress Helley, már alig élt és a férj, anélkül, hogy rám nézett volna, őrgyöngy hadonászott az óra alatt, kezében a füstölő revolverrel:

— Kiengeszteltem a végzetet! Megöltem!

De alig mondta ki ezt, az óra borzasztó robajjal leesett a falról és maga alá temette az ezredeset.

Sohasem hitték el nekem ezt a történetet. És mégis igaz, itt van nálam az átkozott órának egy darabja... Ne nevéssen uram a végzetem... Jó estét!

Fölkelt, megemelte a kalapját és én egyedül maradtam a padon.

Tudnivalók a sorsolásról

Mint a Bácsmegyei Napló több ízben megírta, 1924 január 18-án előfizetői és olvasói között kisorsol egy hold suboticei határban fekvő szántóföldet.

Kik vehetnek részt a sorsolásban?

A sorsolásban résztvehet, tehát reménye van, hogy az egy hold szántóföldet megnyeri az, aki 3 hónapra 135 dinárral előfizet a Bácsmegyei Naplóra és január 1-én előfizetése még nem járt le. Aki tehát most beküldi a 135 dinár előfizetési díját, résztvesz a sorsolásban is.

Mit kell tenni azoknak, akik naponta veszik meg a Bácsmegyei Naplót?

Azok is résztvehetnek a sorsolásban, akik nem előfizetők ugyan, de naponta meg szokták venni a Bácsmegyei Naplót. H gy ezek a sorsolásban résztvehessenek, azoknak csak annyit kell megtenni, hogy ne dobják el, ne tüzeljék fel a kiolvasott Bácsmegyei Naplókat, hanem tegyék el az újság első lapját és ezt gyűjtésük össze egy, hogy el ne kalidjon. Hogy azután mikép igazolják azt, hogy ők a lap rendes vevői, a t később fogjuk megmondani. A fontos az, hogy november 10-től tegye el mindenki, aki példányonként veszi a Bácsmegyei Naplót az újság első lapját, a címlapot.

Hogy történik a sorsolás?

A sorsolás január 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz s azon jelen lehet minden előfizető és mindenki, aki igazolta, hogy példányonként vásárolja a lapot. A megjelentek öt bizalmi embert küldenek ki, akik a jelenlevő kir. közjegyzővel együtt meggyőződnek arról, hogy minden előfizetőnek és minden igazolt példányonkénti vásárlónak a neve egyforma nagysagu cédulákra van felírva és hogy minden ilyen cédula elhelyeztetik az e célra elkészített urnában. A kir. közjegyző felkér valakit, hogy a sorsolást ejtse meg. Az urnából kihúzott első név tulajdonosa nyeri meg az egy hold suboticei földet. A sorsolásról a kir. közjegyző jegyzőkönyvet vesz fel.

Milyen földet kap a nyertes?

A nyertesnek adandó egy hold föld Subotica határában, a városhoz közel van, kerti és szőlőművelésre alkalmas és azt a huzás után a nyertes nyomban birtokba veheti, az nevére lesz átírva, gazdálkodhat rajta vagy eladhatja.

Milyen előnyök járnak az előfizetéssel?

A Bácsmegyei Napló nemcsak jó, érdekes, megbízható, komoly lap, hanem a legolcsóbb újság is.

Naponta 12 oldalon jelenik meg, tehát több olvasni való van benne, mint más lapban.

Minden nap megjelenik, tehát hetenként hétszer kap az olvasó érdekes olvasni valót.

Annak ellenére, hogy minden előfizetőnek és olvasónak reménye van rá, hogy

EGY HOLD FÖLD

birtokosává válik, az előfizetési díjat nem emelik fel. Az előfizetés marad negyedévre 135 din.

Aki hozzánk fordul, annak postai befizetési lapot küldünk, hogy az előfizetési díj beküldése se kerüljön költségbe.

Naponta százan és százan fordulnak hozzánk ügyes-bajos dolgaikban tanácsért, közbenjárásért és mi mindenkinek díjtalanul szívesen állunk rendelkezésre. Még csak válaszbélyeget sem kell küldeni, mindenkinek megírjuk a választ kérdéseire, ügyeiben eljárunk. A jövőben is mindenkinek, aki előfizetőnk, vagy igazolja, hogy olvasónk, jogosan fordulhat hozzánk.

A suboticei előfizető kihordó úján, a vidéki előfizető postán kapja pontosan a lapot. Természetesen helvi-vidéki árusítóink is mindenkinek pontosan eljuttatják a lapot.

A példányonként vásárlókat még egyszer figyelmeztetjük, hogy az újság címlapját tegyék el. December első napjaiban megírjuk, hogy melyik öt novemberi lap címlapját küldjék be annak igazolásul, hogy a lapot megvették. Januárban szintén öt decemberi lapot jelölünk meg. Aki ezt a kétszer öt, összesen tíz lapot beküldi, az épúgy részt vehet a sorsolásban és minden egyéb kedvezményben, mint az előfizető.

Legjobb gyártmányu
(Wimpassing)

HÓCI PÖR

gyári áron kaphatók
F. KOVAČI DRUG
CÉGNÉL 8811

Előrehaladt idény miatt

az eddiginél is olcsóbban
adom el saját készítményü

kötött áruimat

Harisnya, keztyü, téli
alsóruhákat gyári áron!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme Pašičeva ul. 10.

Speciális triko-áru üzlet:
Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

8589

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket
legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám
vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhetik be

Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete
Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen & Co. Lüttich
Anciens Etablissement Pieper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich
I. P. Sauer Suhl
M. Ogris Ferlach
gyártmányu fegyverekben.
Raktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben,
s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen.
Villanverőre berendezett modern puskaműves
műhely elsőrangú külföldi fegyvermester vezetésével.
— Elvállalok fegyverjavítást, felújítást,
brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

Vadonatuj

márnyamosdó

kiállítási darab, olcsón eladó

Cím a kiadóhatalban. 8582

TUDAKOZÁSI és KÖZVETITÉSI INTÉZET

„LUCERNA JURIS”
kereskedelmi és magánügyekben
BEOGRAD, Kolarčeva 7. II. lépcső, I. em.

A következő ügyekben eljár:
UTLEVÉL LÁTTAMAZTAT 30 dinár eljárási díj ellenében a
vizumdíj hozzáadásával 24 óra alatt utánvét mellett intézi el.
HIVATALOS LAPBAN hirdetések közzététel, a legrövidebb idő
alatt garantálja a megjelenést, újszintén mindennemű katonai
ügyekben legpontosabb felvilágosításokkal is szolgál.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerdáig

Lila Mara, Alfonz Prelland
ezidei pompás ujdonsága

DASY

egy előkelő ur életrajz
története 6 felvonásban

Előkészületben: Königsmark
A kiralyasszony szeretője
Pierre Benoit világhírű
regénye után

Mesés Paramount
attrakció

Szerelem és bűn

dramai attrakció
6 felvonásban

Főszereplő:
BETTY COMPSON

A BACSMEGYEI NAPLO

1925. január hó 18-án

EGY HOLD FÖLDET

sorsol ki olvasói közt.

A sorsolásban a

BACSMEGYEI NAPLO

példányonkénti vásárlói is részt-
vehetnek. Gyűjtse össze a kiol-
vasott példányokat, hogy azokkal
igazolhassa, hogy ön is állandó
vevője a lapnak.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 az.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERT-
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

TYPOGRAPH S. C.

KULTURSZAKOSZTÁLYA

1924. november 22-én és 23-án

A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Reiter Ilonka, hangversenyénekesnő és Raczkó
Ilonka, műkedvelő primadonna felléptével
színpadra kerül az

ELVÁLT ASSZONY

Opera 3 felvonásban. Irta Gábor Andor,
zenéjét szerezte Fall Leó. Rendező: Kain Lajos.

Jegyek előre válthatók Balázs J. Jenő uridivat-
üzletében.

Helyárak: I—III. sorig 35 dinár, IV—VI. sorig
30 dinár, VII—XI. sorig 25 dinár. Magas földszint
20 dinár. Alóhely 15 dinár.

Bácskai községben

egy hatjáratu

GŐZMALOM

sürgősen eladó

Cím:

Schmolka hirdetőjében Novisad
Futoška 2. 8813

TRAFIKANT GÁBOR

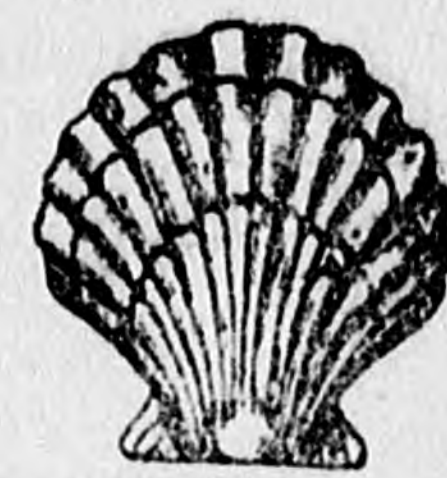
ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA”

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó,
Calcionalt Sulfat

6192

„SHELL-COMPANIE” képviselőtében
„SHELL” gépolaj
„SHELL” hengerolaj,
„SHELL” padlóolaj,
„SHELL” nyersolaj (motorolaj)
„SHELL” benzín
„SHELL” petroleum.

NOVISADON

a Péter-kaszárnyában szem-
ben fekvő, nagy jutányosan
eladó, bennelevő jóforgalmú vegyeskereskedéssel
és szép üzletberendezéssel, egy helyiség kenyér-
elárusításra, 2 szoba, konyha és mellékhelyisé-
gekkel bíró lakással. Az egész azonnal átvehető.
Cím Schmolka hirdetőirodában Novisad Futoski p. 2.
8702

SPITZER LAJOS

SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN

SUBOTICA

NAGY

KIÁRUSÍTÁS

KEZDŐDIK

SZŐRMEÁRUKBAN

KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

ÉKSZEREK és ÓRÁK

leszállított áron

ADÁM

ékszerész

Rudičeva ul. 6. Sugár ház.

RUM és LIKÖR

ESSENCIAK

LANDAUER

DRÓGERIÁBAN

Hasábos és aprított

TÜZIFA

házhoz szállítva minden

mennyiségben kapható

Vujković J. és Tsa

cégnél Subotica

Telefon 669.

FOGLALKOZÁS
Szakácsnő alkalmi vacsorák főzését, valamint torták, sütemények, parfált sít. készítését elvégzi. Címe: Patai Kúndi u. 94. 8714

Fűszerkereskedőség
üzves kiszolgáló, azonnal felvétetik Sagar Mezőnál.

Üzves kiszolgáló lány, ki szerbián is beszél, jó fizetéssel, rövid munkához keresetlik. 8783

Elsőrendű szlovén és beremendi **MÉSZ** legjobb minőségű száraz **RETORTA FASZÉN** beočin portland **CEMENT** vasútállomáson és kőszínyben **REVAI ADOLF** Subotica, Csirkepiac Telefon 551. Faszén csomagolva is kapható

Megbízható, ügyes bankszolgá felvétetik a Suboticiai Önszolgálat Szövetkezetnél. 8785

Suche ein deutsches Fräulein, welches französisch oder serbisch spricht, eventuell auch für die Nachmittagsstunden zu zwei größeren Kindern. Dr. Kellert, Pašičeva ulica 5. 8803

Világlexikon megrendelhető **150 dinárért** „KURIR“ könyvkiadónál Subotican 8625

Német kjsasszonyt, ki vagy a francia vagy a szerb nyelvet bírja, keresek, esetleg csak a délutáni órákra, két nagyobb gyermek melé. Dr. Kellert, Pašičeva ulica 5. 8802

Szabómunkások felvétetnek, Karlo Skorutvák St. Sivic. 8776

Netezőnök, horgozónok és aszurozóknok keresetnek. Cím a kiadóban. 8744

Autótulajdonosok! Sofförök!
A. „Santai autógarázs és javítóműhely“
elsőrendű, külföldi praxisu szakemberek vezetése alatt megkezdte működését. Szavatosság mellett, legújanyosabbban vállalt gumi vulkanizálásokat, generáljavításokat, alkateszkek pótlását és minden szakra való, valamint bármely más finomabb mechanikai munkát. **Autók garázsüzemében olcsón! Kézeli autógarázs Santa** 8763

Gépészeti felsőiskolát teljesen végzett, 28 éves, nagy üzemi gyakorlatlaltal és sokoldalú tudással bíró egyén állást keres, esetleg azonnal, mint üzemi vagy csoportvezető, műszaki üztviselő, rajzoló. Vállalja kisebb gépműhelyek vezetését is. Megkereséseket kér: A. Horváth, Slavonski Brod, Zrinjska ulica »Oranica«. 8708

Deutsches Fräulein wird zu einem 5jährigen Mädchen gesucht. Die Mädchen verstehen, werden bevorzugt. Adresse: Lure Nagy, Sombor, Kosmetika. 8741

Cukrászsegéd vagy nő azonnali helyesre keresetnek. Cím a kiadóban. 8777

SATIN garnitúrák plüssel
Készít:
GARDIO vállalat, Sombor 8115

Kulcin községben lévő 4 járatu motormotomba egy főmólnár azonnali helyesre keresetlik. Elsőrendű szakember kívántatik. Írásbeli ajánlatok a fizetési feltételek megjelölésével. Baimokra Preischl József címére küldendők. 8789

Maces népeket teljes berendezéssel **megvételre keres a Suboticiai Orth. Izr. Hitközség.** — Ajánlatok fenti címre küldendők.

Cipészsegéd és egy napossegéd, aki mintavágásban és szabásban járatos, állandó munkára és azonnali helyesre felvétetik Szele Jakab cipésznél. Pot. Sv. Nikola. 8684

Somborban néhéművarrást elvégzők. Bővebbet Radšić ulica 7. 8717

Gyermektelen házmasterpár keresetnek. Ujházi Ede ékszerész, Aleksandrova ulica. 8822

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkörösök az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkben válasszbélyeg mellékelendő.

ORVOSI MŰSZEREK
a külfölddel versenyképes áron csakis **TENNER**
optikus és orvosi műszerész, Subotica. Az általános praxishoz teljes felszerelés. Kérjen részletes árajánlatot!

Utazónőt, ügyesét keresek, ki szerbián is beszél. Cím a kiadóban. 8809

Kiszolgáló lányt felvesz Krécsi könyvkereskedése. 8820

PAPIRÁRUK író-, csomagoló-, másoló, átütő-, indigó- és carbonpapír **ÍRÓSZERÉK** és irodai felszerelési cikkek **GYÁRI ÁRBAN** **Heumann Mórnál** Subotica, Jelačićeva ul. 1. Alapított 1881 évben

Utazásra alkalmas újkönyvek vagy urak női kelegyecikkekben magánútlek látogatására azonnal alkalmaztatnak. Szerb és német nyelv tudása megkívántatik. — Részletes ajánlatok Fix és magas jutalék jellegre a kiadóba kéretnek. 8821

VÉTEL-ELADÁS
Jóforgalmu vegyészeti olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Intelligens fiatal ember több évi praxissal jobb helyre soffóri állást keres. Cím a kiadóban. 8523

Szegeci szőlőben egy kapa házhely eladó. Cím a kiadóban. 8746

Gváriáron vásárolhat férfi- és gyermekruhát, maglánt, télikabátot, szőnyegbélésű és bőrkabátot, női- és leányköpenyt, kicsinyben és nagyban, míg a készlet tart Földes Samu ruhauzletében. Subotica, Narodkávéház mellett. 2639

Gradska Kafana Városi Kávéház minden ünnepnapon csütörtök és vasárnap **Sorai tea BEER JENŐ** szalonzenekarának közreműködésével.

Eladó egy darab 33 HP 220 voltos villamos motor. Egy darab 110 voltos 40 amperos A. I. G. dinamó, kapcsolótáblával. Hamburgi gépműhely. Subotica. 8674

Eladó özv. Mészáros Gyulánál géplakatos- és kovácsműhely-berendezés, mely áll: 72 ülő egy szarvasülő, 3 szatu, 1 nagy amerikai turógép, 1 kis eszterga, 1 táboritűz, 1 fuvó, 1 nagy plévágó, quintvágó, nagy- és kiskalapácsok és még sok apró szerszámot 35.000 dinárért. Apatin. Siffias 481. 8819

ZÁLOGKÖLCSONY közvetitek ékszerelke. — Veszek-eladok drágaköveket, ékszerelke. — Árverésen visszamaradt tárgyak olcsón kaphatók Pátkainál. Ivan Ananovič ulica 4. (Novák ház, a vasutnál.)

Kovácsműhelyt keresek. bérbe esetleg megvételre. Cím: Peterka Mátvás, Kraina, posta Rankovci. Prekmurje. 8755

Divat-rövidáru üzlet piactéren, kedvező fizetési feltételek mellett **ELADÓ** Cím a kiadóhivatalban.

Turót, trapista sajtót, teavaját, továbbá szott és száraz marhahús és juhbelet veszek. Ajánlatokat »Export Sra« Split, Križeva ulica 10, Dalmacia, címre. 8700

Nagvobb bánát községben egy jóforgalmu rőfűzletet más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 8769

SZTIPICS ÉTTERME **Štrösmajerova ulica 12 sz.** Nagy választék elsőrendű ételben, mérsékelt árak, utazóhivatalkok és újságíró uraknak 10 százalékos kedvezmény!!

Gyapjúgerebence és fonógép minden hozzátartozó szerelékkel és járgánnyal együtt sürgösen olcsón eladó. Arth János vendéglős, Feketič. 8788

Tatai darabos brikett-szén, szobafűtés és szalon-szén rakétról állandóan kapható. Eisler és Sipos, Subotica. Telefon 58.

Elcsereendő vagy eladó Szőregen 230 holdas birtok, téglá- és cseréngyár, 16 hold földdel, 2 uri lakház, Bácsbokodon 60 holdas birtok szép házzal, 24 lán prima szántó Topolán, szép szállással, olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Fűszerüzlet, bácska magvarlaktá nagyüzésében, 1000 dinár nagy forgalommal, italmelési joggal, 70.000 dinár értékű áruval, szép sarnakézzal, 150.000 dinárért, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. **Villa Palicsón, 1340 □-öl szőlővel 125.000 dinárért eladó, Bömches Emil, Bačka-Topolca. 8771**

KISS ZÁLOGINTEZETE mindenféle értékű tárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjúszövet, szalmásra; v. férfi, női rajt és télikabátok, való. Ékszerelke, ruhák, kabátok, néhéművek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak, Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kini) ul. 12. 2 5697

Zongorák, pianók csakis elsőrendű quartmányok, 12—18 havi részletfizetésre, 10 évi állással, nagy választékban kaphatók Raab Károly hangszerkészítőnél Somborban. Zongorajavást, hangolást elfogad helyben és vidéken, mellet szakképzett munkásaival végeztet. 8545

Pólvahuzatok, csecsemőnek való szobakosár, himzett függönyvel, mosdóra felszerelhető pólvázóasztal, olcsón eladók. Cím a kiadóban. 8355

SEPRONYÉL kemény- és pulhafából minden méretben és színben. Csak nagyban Schiller Mihálynál. Nova-Kanizsa. 8169

KÜLÖNFÉLE szelvényesség beltéren, irodák is alkalmas, adó. Bővebbet a kiadóban. **Keresek jóforgalmu vendéglőt vagy szobát bérbe, lehet bárhol az S. H. S. területén, de csak is elmenetnek övadtékkal. Cím Lejzika Katica pincer Subotica Sokolska ul. 16, a vendéglőben. 8752**

Üdvari borvisészőzőfürdő utcában kiadó. Bővebbet Földes ruhauzletben.

Egy 3—4 szobás lakást a beltéren keresek. **Duchek Josef, Bárány-szálló.**

»Aida« rövidáru- és kézimunkaüzlet előnyomda, szőnyeg, plissirozás, gépszár és gombnyomás. Csirkepiac, Herzli mellett!

Hizásnál, követségél Fuscitábletták teljesen ártalmatlanok és étrendi változtatás nélkül is biztosan hatnak. Nem mirigy és nem hashajtó. Kimerítő leírás ingyen. Blum (Illés) gyógyszerár, főpóztáival szomben. 5463

Sofför-iskola. A Vaidaság legmegbízhatóbb sofför-iskolája lelkiismeretesen tanít szavatosság mellett európai és amerikai váltmanu fűkszus- és teherautókkal. Tilly Béla autómobilfuvarozási vállalat Sombor, Apatinski put 22. 8543

Tatai Retorta Faszén Bácskai vezérkészelet: **Ludwig Hubert Novisai** **Željeznička ulica 19** 857

Jóforgalmu hentes- és mészárosüzlet haszonbérbe kiadó. Cím: Nyári mészáros, Horgos. Ugyanott egy segéd felvétetik. 8823

Miért olv feltűnő szép az arcod? Ez a titok. Csak Mittler kozmetikai intézetében tudtatod meg. 8808

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál. **KRAUSZ VELIKI-BECSKEREK,** a törvényszéki palota mellett. TELEFON 529 760

Egy ruházati átvételi elismervény találtatott. Igazolt tulajdonosa átvetheti Hermann Ernőnél, Strossmayerova ul. 6. 8817

Egy háromszobás lakás előszobával, teljes butorzattal rögtön átadó. Tudakozni: Béni Béla, Nemzeti-kávéház délelőtt 9—12 délután 2—5. 8634

Butorozott szoba különbejárattal a Aleksandrova ulicán azonnal kiadó. Pietsch Gényképész ház.

PALMA KAUCSUK SAROK ÉS TALP
7280
ruganyos, zajtalan járás biztosít. Kiméli lábait, cipőit és tartósabb a bőrnél!

ZETA Szagos az utca amerre járok, 1 üveg ára **Kapható:** Ibolya, gyöngyvirág, heliotrop, orgona, rózsaszilban minden gyógyszertárban drogeriában, jobb üzletben **SOMBOR**
Mert SELCO virágkivonatot használok. 20 dinár
A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelött Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körtorgógépén Subotican.